Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 94 (1594) ♦ Субота, 31 травня 1997 року ♦ Ціна договірна

УСІ МИ ОТРИМАЛИ ІСТОРИЧНИЙ ШАНС. А ХТО ЯК НИМ СКОРИСТАВСЯ...

Протягом чотирьох днів — з 26 по 29 травня — тривав офіційний візит української парламентської делегації, очолюваної Головою Верховної Ради Олександром Морозом, до Вірменії та Грузії. Відбулися зустрічі з главами парламентів Бабкеном Араркцяном і Зурабом Жванією, прем'єр-міністром Робертом Кочаряном і державним міністром Ніколозом Лекішвілі, президентами обох країн — Левоном Тер-Петросяном і Едуардом Шеварднадзе, а також із представниками фракцій вищих законодавчих органів обох країн. Голову Верховної Ради України прийняв католикос усіх вірменів Його Святість Гарегін І.

Олександр Мороз виступив із промовами на сесійних засіданнях національних зборів Вірменії та парламенту Грузії, підписано декларацію і комюніке.

(Закінчення на 2-й стор.).

Потяг рушив. Поки що світло зелене

Учора розпочався державний дводенний візит Президента Російської Федерації Бориса Єльцина в Україну. Одразу по прибутті до Києва у Маріїнському палаці відбулася урочиста церемонія зустрічі Президента Бориса Єльцина з Президентом України Леонідом Кучмою. Після чого вони провели більш як годину за зачиненими дверима. Разом з Президентом Борисом Єльциним до Києва приїхав і голова Ради Федерації Єгор Строєв. Учора його прийняв Голова Верховної Ради Олександр Мороз.

Головні заходи візиту плановані на сьогодні. Зранку — покладання вінка до могили Невідомого солдата. Потім переговори делегацій. Але головна подія дня, звичайно, підписання Договору про дружбу, партнерство і співробітництво, а також Заяви до жителів Севастополя, Декларації про стан і перспективи розвитку україно-російського співробітництва та Угоди про ракетно-космічне співробітництво.

(Закінчення на 4-й стор.)

"Щаслився ж і цвіти, метелику малий, на долю і на волю тополину"

Завтра — Міжнародний день захисту дітей

Не плач, хлопчику. Поет пророкує тобі щасливу зорю. Пророкує, бо й сам хоче вірити: його побажання переможуть статистику. Над світом, де важко вижити, а ще важче жити, лунають тривожні дзвони — лелека втомився від нашої глупоти, а може, сам занедужав, пролітаючи над Чорнобилем. Як захистити тебе, майбутнє, коли незмінний наш перевізник оголошує страйк? Думаймо, люди! Ще не згасла віра поета, ще живе надія у матері. Ще 1 червня є кого захищати.

(Закінчення на 9-й стор.).

Увага: конкурс!

ЗАПРОШЕННЯ НА БОРТ ГАЛЕРИ

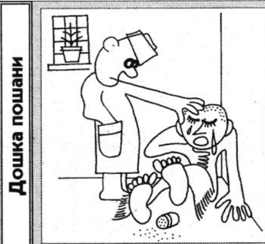
У «Голосі України» за 21 травня ц. р. для наших передплатників було оголошено конкурс відгуків на прем'єру телесеріалу «Роксолана». Ми виходили з того, що фільм так чи інакше став фактом суспільної свідомості і заслуговує відкритого й відвертого осмислення — хоча б як перша спроба створити вітчизняний серіал такого штибу. Половину серіалу нам уже показано. Враження різні, в тім числі й невтішні. Вже зараз можна сказати: важче буде тим, хто захоче написати позитивний відгук. Бо нікуди не подінешся від очевидності — цей фільм нагадує галеру, яка будувалася на вельми скромні кошти, а тому, вийшовши в море, вона скрипить, протікає й не завжди слухається стерна. Але там — Роксолана, і заради честі її імені варто ступити на борт тієї галери. Справа ця, можливо, ризикована, але в будь-якому випадку благородна.

(Закінчення на 7-й стор.).

ЯК ХРЕЩЕНИЙ БАТЬКО В ХАТУ СМЕРТЬ ПРИВІВ...

10 стор.

Дошка пошани

Коровай, коровай, Севастополь забирай?

Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів». Сеня сидить на підлозі, реве і роздирає собі груди, біля його ніг розсипана сіль із перевернутої солянки...

— Сеню, що скоїлося, хто образив? — лікар гладить пацієнта по голові.

— Хліб, хліб негідник украв...

— Хто украв, який хліб?..

Дошка закінчується на 4-й стор.

Вину моєї мами не доведено...

Лист на першу сторінку

Вісім років я живу без мами. Вона сидить у тюрмі за злочин, якого ніколи не скоювала.

Ваша газета двічі писала про те, що вину моєї мами не доведено, а її засадили за грати лише тому, що міліція не знайшла справжнього вбивцю. Кореспондент і депутат неодноразово зверталися до Верховного суду, Генеральної прокуратури. Двічі порушувалася кримінальна справа. Однак працівники прокуратури обмежилися лише формальним розслідуванням. Бо якби все було за законом, то в тюрмі мала б бути не моя мама, а ті, хто її туди засадив.

З шести років я живу в страху. Щодня лягаю спати голодною. Мої бабуся і дідусь тримаються на цьому світі завдяки тому, що живу я. У мене важка хвороба серця. Помруть вони — кінець і мені. Якби ви тільки знали, як мені важко і страшно жити. Знаючи, що моя мама невинна, бути дочкою «матері-вбивці». На кого мені надіятися? Кому вірити?

Світлана БАБИКІНА, 13 років.

Харків.

Залишайтеся з «Голосом»

Передплата-97

«Голос України» проводить для своїх передплатників лотерею. Буде розіграно найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

16. Головному Волинському регіональному управлінню КБ «Приватбанк» (керуючий Микола Романюк) — холодильник.

17. Ковельському спеціалізованому лісогосподарському акціонерному товариству «Тур» (директор Віталій Полухтович) — набір меблів з лози.

18. Волинському торгово-інвестиційному банку (голова правління Микола Голєв) — п'ять штук ювілейних монет, випущених Національним банком України.

(Далі буде).

Друзі! Ви можете стати учасниками розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «ГУ» або тижневик «Голос України — Тиждень» на II півріччя 1997 року. Надсилайте до редакції листи з позначкою «Лотерея «ГУ-97», де вкажіть прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу і вкладіть копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці липня 1997 року.

Індекс газети українською мовою — 60955, російською — 60997. Передплатна ціна на друге півріччя — 12 гривень. Є передплатні пільги для ветеранів Великої Вітчизняної війни і праці, студентів, чорнобильців, афганців: 9 гривень на шість місяців.

Передплатний індекс «Голосу України — Тижня» — 40342. Передплатна ціна на півріччя — 12 гривень.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Усі ми отримали історичний шанс.

А хто як ним скористався...

(Початок на 1-й стор.).

ПЕРШЕ враження, яке й досі не полишає мене: українську парламентську делегацію приймали не лише з суто східною гостинністю, як приймали б, скажімо, французів чи німців, а й просто як своїх. Так, ми живемо тепер у геть різних країнах, у нас дуже схожі і дуже несхожі проблеми, але ми й досі маємо щось таке спільне, чого не збагнути жодному європейцеві чи американцеві. Мені було б дуже прикро, якби воно, це спільне, зникло, і у Вірменію чи Грузію довелося б їхати, як і до інших чужих країн. Але це вже суто особисте і до справи, як то кажуть, стосунку не має. А поки що — Вірменія.

Як ту долю та взяти в руки

Левон ТЕР-ПЕТРОСЯН Бабкен АРАРКЦЯН

Хоч українська делегація і була парламентською, але, як правило, обговорення проблем суто законотворчих чи фракційних дуже швидко переходило у площину економіки. Їх, звичайно, можна і розмежувати, але у Вірменії, де заробітна плата у 50 доларів вважається не середньою, а дуже високою і одержує її далеко не більшість громадян, піднесення економіки рівнозначне вічному «жити чи не жити».

Поки що, незважаючи на всі потуги, запустити її в дію не вдається. В Єревані це пояснюють, зокрема, тим, що на такий стан істотно вплинула майже дев'ятирічна війна у Нагірному Карабасі і, як її наслідок, блокада залізниць та автошляхів республіки Азербайджан, що і призвело до промислової, фінансової та енергетичної кризи. Тому, зрозуміло, тему Нагірного Карабаху так чи інак зачіпали під час зустрічей членів української делегації з політиками різних рівнів, часом навіть у досить несподіваних площинах. Приміром, Олександр Мороз вважає, що в регіоні Закавказзя всі існуючі міжнаціональні проблеми мають розв'язуватися суто за принципами взаєморозуміння і пошуку компромісів, прийнятних для обох сторін. Розвиваючи цю думку, Голова Верховної Ради закликав вірменську сторону підтримати його ініціативу щодо проведення наступного року в Києві міжнародної міжпарламентської конференції з питань безпеки Європи в XXI столітті. Він підкреслив, що гарантії безпеки мають бути однаковими для всіх країн, незалежно від ролі, яку вони відіграють у світі, чи величини території, на якій розташовані. Національні збори Вірменії підтримали ініціативу, а їх голова Бабкен Араркцян братиме участь у конференції.

Проте це ще в майбутньому, а нині обидві сторони прагнуть співробітництва, бо бачать одна в одній перспективних партнерів.

Ще недавно Україна постачала до Вірменії вугілля, прокат чорних металів, мінеральні добрива, хімічні продукти, синтетичні смоли, підйомні крани, верстати, автобуси, сільгосптехніку, технологічне обладнання, продовольство — цукор, борошно, молочні продукти. А з Вірменії одержувала гранульовані шлаки, синтетичний каучук, дріт, алмазні інструменти, лікерогорілчані вироби, цитрусові. Промисловість Вірменії тоді була іншою. Скажімо, провідне місце в ній належало виробництву будівельних матеріалів, та нині галузь просто позбавлена сенсу існування: цього року у Вірменії не здано жодного квадратного метра державного житла. Чудові колекційні вірменські коньяки, знані у всьому світі, в Єревані в найкращих фірмових магазинах можна придбати за 5 — 10 доларів: вивезти їх із республіки будь-куди на продаж обійдеться дорожче, ніж вартість самого товару.

Тут уже й глава нашого парламенту не стримався, запропонувавши взяти долю у власні руки і щось та робити, маючи на увазі співробітництво України і Вірменії. Якщо для цього навіть знадобиться прийняти певні закони, то й це не стане на перешкоді.

Сторони знайшли точки взаємного інтересу: у Вірменії випускають високоякісну фольгу для пакування молочних продуктів, якої бракує українським виробникам, тож можна кооперуватися. Або ще: виробляючи синтетичний каучук, Вірменія не випускає шини великого формату, а в Білій Церкві, що на Київщині, це вміють робити якнайкраще. Чи таке: Вірменія купує іранський цукор, який з українським за якістю і порівняти неможливо —невідповідні величини. Чим не поле діяльності для підприємців?

Поле то поле, але... чиновники-бюрократи такі перепони на ньому ставлять, що краще вже класти у чай цукор хай і гірший, зате без присмаку тих проблем, які доводиться розв'язувати, торгуючи з Україною, незважаючи на те, що відповідна договірно-правова база вже давно напрацьована. Та й із нездоланними перешкодами можна боротися. З'ясувалося, що за вказівками президентів України та Вірменії створено міжурядову змішану українсько-вірменську комісію, яка зобов'язана і втручатися у такі проблеми, і сприяти їх розв'язанню. Але ніяковіти довелося обом сторонам, бо комісія жодного разу навіть не збиралася...

Проте у Вірменії є й просвіток: позитивні зрушення в сільському господарстві. Тут їх пов'язують із тим, що 80 відсотків землі в республіці приватизовано. Та ще хвалилися мені колеги, що нарешті можуть у своїх виданнях писати про все — і критикувати, і викривати, і висловлювати думки, за які раніше ще невідомо де ночувати б довелося. «І як влада реагує на критику?» — поцікавилася я. «А ніяк», — не замислюючись, відповів співрозмовник...

І все ж ми — свої. Тому що, як наголосив Олександр Мороз, виступаючи перед депутатами національних зборів, «Україна хотіла б бачити закавказький регіон зоною миру й економічного процвітання».

Держава, приречена на демократію

Едуард ШЕВАРДНАДЗЕ Зураб ЖВАНІЯ

Тбілісі зустрів парламентську делегацію України... пікетом: громадяни, обурені черговим відключенням електроенергії, перегородили вулицю, вирішивши в такий спосіб привернути увагу властей до своїх бід. Ні, вони зовсім не мали претензій до України, а просто скористалися нагодою. Демократія. Як сказала під час зустрічі з українськими парламентарями керівник фракції «Союз громадян Грузії» (парламентська більшість) Лана Гогоберідзе, «наша держава нічого не має. Тому ми просто приречені на демократію». Правда, потім глава парламенту Зураб Жванія досить похмуро пожартував з цього приводу: мовляв, у такий спосіб маємо постійний контакт із виборцями. І хоча вважається, що перший, найболючіший і найскрутніший, період економічних реформ у Грузії вже минув, бо тут зупинено інфляцію, а експерти відзначають певну стабілізацію в економіці і навіть зростання внутрішнього валового продукту, життя рядових громадян від того не поліпшилося, принаймні у сфері матеріальній вони цих позитивних зрушень не відчули.

Зате круто повернуло на краще з криміналом: нині, як стверджують тбілісці, на вулицю не страшно вийти о будь-якій порі. Це щодо різних там «малин» грабіжників і злодюг. Спокійніше почуваються і підприємці різних рангів, бо рекетирів «попросили» не перейматися їхніми проблемами. Найцікавіше, що вони послухалися. Але ж хто «попросив» — пан Шеварднадзе!

Коли члени української делегації зустрілися з Едуардом Амвросійовичем, то спитали про президентський секрет. Він тільки усміхнувся — який вже тут секрет?.. І справді.

З Україною у Грузії у відносинах — жодних проблем: усі все розуміють, усвідомлюють важливість і корисність усіх можливих зв'язків і контактів, однак справа посувається повільно, хоч товарообіг між нашими країнами за останні два роки зріс у 10 разів і становить 170 мільйонів доларів. Та це мізер, якщо знаєш наші потенційні можливості. І не скажеш, що сторони не намагаються ситуацію виправити. Намагаються, але поки що їм не вдається досягти результату вагомішого. Причину називають ту ж, що й у Вірменії: бюрократизм чиновників, яким навіть за умов більш-менш прийнятного законодавства (в обох країнах) удається погубити найвигідніший проект.

Незважаючи на перепони, картина нашого нинішнього, а особливо майбутнього співробітництва вимальовується не така вже й безнадійна. Зокрема, спільна участь у відновленні й осучасненні Великого Шовкового шляху — створенні Євразійського транспортного коридора, який зв'яже не тільки Грузію — через Україну — з Європою, а й нас зі Сходом. Цю ідею Едуард Шеварднадзе висунув 1993 року, коли Грузії, здавалося, було зовсім не до «коридорів»: країну роздирали внутрішні суперечності, йшла боротьба за територіальну цілісність.

Проте Президент Грузії думав про майбутнє, умовляючи лідерів Казахстану і Китаю пристати на його пропозицію. Грузія, переконував він своїх співрозмовників, може стати ключовою ланкою Євразійського транспортного коридора, який з'єднає країни Європи, Кавказу та Азії. Через неї можна прокласти канали для просування нафтопродуктів, газу, електроенергії, інших вантажів. Тоді це була майже ірреальна ідея, а нині її підтримують не лише Євросоюз, Китай, Казахстан, а й Туркменистан, Узбекистан, Азербайджан, Болгарія, Румунія, Туреччина, Іран.

І ми. Більш того, у кінці минулого року в Одесі відбулася україно-азербайджанська конференція з транспортних питань, під час якої підписано тристоронню угоду та відкрито паромну переправу Одеса—Поті. А мине небагато часу — і запрацює пасажирсько-вантажна залізнично-морська лінія Київ—Одеса—Поті—Тбілісі—Баку. До речі, Едуард Шеварднадзе під час зустрічі з Олександром Морозом підкреслив, що надає участі України у створенні транспортного коридора надзвичайно великого значення, бо це зовсім новий напрям співробітництва. Так що на Шовковому шляху місця вистачить усім.

І це лише один напрям співробітництва, а їх багато. І хоча проблем тут більш ніж достатньо, глава парламенту Грузії Зураб Жванія вважає наші відносини надзвичайно динамічними і перспективними.

У Грузії є своя рана, яка не гоїться: Абхазія. Проблема відторгнутих територій. Надію вселяє те, що вже ніхто не хоче воювати. Втім, вважають у Тбілісі, не справдилися інші надії, пов'язані з участю російських миротворців, бо їхні дії тільки додали проблем у цьому регіоні. Парламент найближчими днями порушуватиме питання про припинення дії мандатів російських миротворців і введення туди міжнародних миротворчих сил, у тому числі й українських.

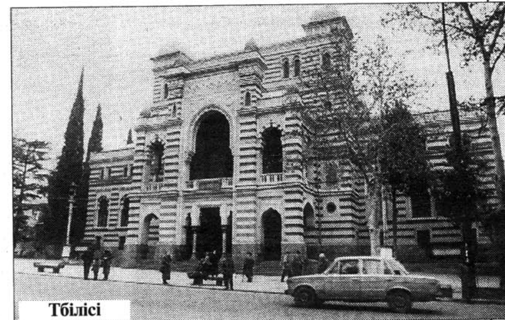
До речі, Президент Грузії, виступаючи в парламенті на початку тижня, підкреслив, що є два питання, які повинні стати мірилом відносин Грузії й Росії. Це, по-перше, виконання рішень саміту СНД про припинення дії мандатів російських миротворців в Абхазії. І президент підтримає парламент щодо їх виведення з цього регіону.

Другим мірилом справедливості Шеварднадзе вважає прийняття Росією законних рішень щодо частки Грузії у Чорноморському військово-морському флоті.

А під час зустрічі з українськими парламентаріями Президент «розшифрував» цю вимогу Грузії: «Ми велика чорноморська держава. Колись у Поті базувалися військові кораблі. Ми не добиваємося великої частки, але хоч би якої. І це було б справедливо».

Звичайно, відразу після зустрічі грузинські і зарубіжні журналісти «атакували» Олександра Мороза щодо його думки з цього приводу. Кореспондент «ГУ», зокрема, запитала, чи не зазнають змін відносини України та Грузії у зв'язку з вимогою останньої одержати свою частку флоту, адже його тепер доведеться ділити на трьох? На що він відповів: «Є така українська приказка: краще з розумним загубити, ніж із дурнем знайти. Наш спільний інтерес не ділиться. А в Чорноморському регіоні він є: стабільність. Якщо тут інтереси України, Росії, Грузії збігаються, та й не тільки цих країн, то чому б їх не задіяти? Це може бути чи створення транспортного коридора, чи використання військового потенціалу, чи співробітництво в цивільній галузі. Але співробітництво між рівними партнерами, а не дії на шкоду будь-кому з них. А частка Грузії у Чорноморському військово-морському флоті... Принаймні, це питання можна обговорювати».

Отож, здається, сенсації не сталося. А може, це й на краще, коли не виникає таких сенсацій...

Тбілісі

Єреван

Маленький відступ автора

Не так уже й складно все в цій нашій новітній історії. Особливо коли всі її учасники хочуть, щоб у ній було якомога більше позитивних героїв, взаєморозуміння і вигоди для всіх. У Вірменії та Грузії вже створено спільні підприємства, які, правда, все ще не можуть запрацювати, є багато людей, які готові везти свій товар коли не Шовковим шляхом, то хоч яким-небудь, а ще більше їх прагнуть співпрацювати.

То не може ж бути, щоб візит українських парламентаріїв до цих двох країн, таких схожих і геть не схожих на нашу, не дав бажаних результатів. Не може бути.

Київ—Єреван—Тбілісі—Київ.

Володимир КОРОЛЮК, «Голос України»

Суб'єктивні нотатки оглядача

СИЛА Є. РОЗУМУ ТРЕБА

У «тіні» сьогодні — майже дві третини української економіки

ПОПРИ всі обіцянки, запевнення, заходи, постанови і закони, криза в економіці триває. Інколи складається враження, що вона має невідворотний характер, і народногосподарський комплекс можна охарактеризувати словами одного з літературних героїв: «Хворий, скоріше мертвий, аніж живий».

1. Куди котиться віз української економіки?

Міркуйте самі: якщо за минулий рік темпи спаду валового національного продукту становили 10,1 відсотка, то вже в першому кварталі порівняно з відповідним періодом 1996 року ВНП скоротився ще на 8 відсотків. Це — виробництво.

А як же з реальними доходами? За даними Європейського статистичного бюро, індекс купівельної спроможності пересічного українця становив 17 відсотків від європейського нормативу. Куди вже далі!

Отож, якщо зіставити цифри спаду валового національного продукту — 62 відсотки — протягом п'яти останніх років, то загалом не будемо дивуватися і показникові нашого життєвого рівня.

2. Мамонти вимерли. Українці живуть.

За цих умов лишається тільки розвести руками і запитати: «Чому українці й досі не вимерли, як мамонти?» Щоправда, на це запитання є відповіді.

По-перше, працьовитий народ зумів пристосуватися до державної політики, придбав жадані сотки землі і вирощує продукцію не тільки для себе, а й на продаж.

По-друге, нині майже кожний громадянин працездатного віку вміє заробляти кошти для сім'ї. Хто чигає «човником» у сусідні країни, хто будує дачі у близькому зарубіжжі, а хто успішно заробляє на прожиття — і не тільки — у вітчизняній «тіньовій» економіці. Навіть наші найвищі посадові особи погоджуються з твердженням, що майже дві третини економіки заховалося від держави «в тінь».

3. «Тіньова» економіка поховала імперію

«Тіньова» економіка зародилася не сьогодні, і навіть не вчора. Варто пригадати, що перші процеси над «цеховиками» відбулися у середині п'ятдесятих років. Проте хоч як боролася потужна радянська машина правоохоронних органів з різномастими «комбінаторами», та все ж змушена була здатися на милість переможця, і наприкінці вісімдесятих з'явився перший закон, який дозволив легалізувати підприємницькі таланти. Але водночас у ньому утворилося стільки шпаринок, що ними одразу скористалися винахідливі директори державних підприємств, напихаючи грошима власні кишені. І на початку дев'яностих ситуація в економіці геть вийшла з-під контролю. Можна навіть сказати, що «тіньова» економіка, по суті, поховала Радянський Союз. Але ця тема заслуговує окремого історичного дослідження, бо сьогодні треба думати над тим, як жити далі.

Обсяги «тіньового» капіталу обчислюються мільярдами доларів. Так, за різними даними, на рахунках у закордонних банках лежать від 20 до 30 мільярдів доларів, господарі яких — українські громадяни. Окрім того, як стверджують експерти, на руках у мешканців нашої держави «крутиться» сума від 10 до 15 мільярдів американських доларів. Отож постає запитання: як ці величезні кошти, що за обсягом уже перевищили щорічний валовий національний продукт, повернути у «світлу» економіку? Як змусити їх працювати в народному господарстві, у вітчизняній фінансовій системі?

Світова практика знає один шлях —легалізацію «тіньового» капіталу через амністію й реабілітацію його. До цієї думки починає схилятися і певна частина банкірів та урядовців...

4. Коли процвітає «державний» рекет

Однак, схоже, цим надіям найближчим часом здійснитися не судилося. Бо вкотре політика взяла гору над економікою. Знову з'явилися затяті борці з корупцією, які переконані, що «тінь» можна перемогти силовими методами. (Як тут не пригадати крилате: історія вчить, що нічого не вчить!)

Мудрі голови запропонували Президентові розпочати операцію «Чисті руки», бо, мовляв, тема боротьби з корупцією буде в центрі передвиборчої боротьби майбутньої президентської кампанії. Проте ніхто не передбачив наслідків такої пропозиції.

Недарма в народі кажуть: примусь дурня Богові молитися — лоба поб'є. Першими об'єктами атаки силових структур стали компанії і фірми, які вижили у складних економічних умовах і нині забезпечують роботою — легальною — сотні наших громадян, справно сплачують податки, що обчислюються мільйонами гривень. Так, лише одна з таких столичних компаній за півроку пережила п'ятнадцять (!) перевірок.

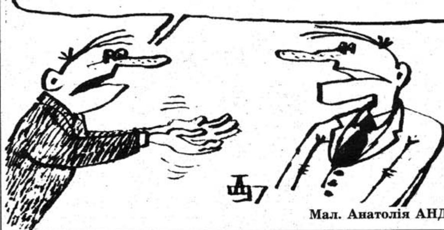
Можливо, саме тому ті мільярди доларів, які лежать на рахунках закордонних банків, не хочуть повертати в Україну. А наші керівники й надалі вояжують до багатих країн з простягнутою рукою, випрошуючи крихти з панського столу.

5. Потрібні відвага і мужність

Напевне, можна виграти вибори і вдруге, маніпулюючи популістськими гаслами, «Чистими руками» тощо. Але кому від цього полегшає? Якщо ми хочемо квітучої держави, насамперед варто подбати про те, щоб згадані мільярди влилися у відкриту економіку держави, законодавчо обмежити вплив силових структур на розвиток бізнесу, врешті лібералізувати правила заснування власної справи.

Майже шість років існування Української держави переконливо свідчать: доки держава боротиметься з підприємництвом, доти буде падати життєвий рівень наших громадян, доти дедалі більше секторів економіки переходитиме у «тінь».

А щоб усе це визнати і зробити відповідні кроки, політикові потрібні неабиякі мужність і відвага. Та чи знайдеться такий політик?

Мал. Анатолія АНДРЄЄВА.

З усної парламентської творчості

Депутат: — Які проблеми? Візьмемо проект, посидимо на ньому тиждень і приймемо.

Головуючий: — Не треба сидіти на законопроекті, краще над ним працювати.

Ми знаємо те, що у нас вийшло з трастами і скільки у нас людей сьогодні не можуть знайти кінці, куди вони гроші клали.

Ви мені лестите, але я поки що кандидат, але професор.

Можливо, трохи пізно, вчора вранці, можливо, але, пробачте, так шукав, не знайшов.

Ольга ВАУЛІНА, «Голос України»

Постанова Кабміну світить, та не гріє... боржників

Комунізм у розподілі газу та електроенергії в Україні, схоже, закінчено. Кабінет міністрів розробив проект постанови «Про вдосконалення систем розрахунків за споживання природного газу». З 1 червня з ініціативи Державної акціонерної холдингової компанії «Укргаз» припиняється благодійне постачання споживачів — промислових і комунально-побутових без вчасної оплати за блакитне паливо.

За словами голови правління ДАК «Укргаз» Тараса Фреюка, газ на нашому ринкові є в необмеженій кількості. Проте це не означає, що за нього не треба платити. «Газовий» борг тільки комунального сектора за 1995—1996 і початок поточного року становить 4,4 млрд. грн. А щоб добре підготуватися до опалювального зимового сезону, як відомо, треба влітку готувати сани з дровами. До цих «саней» постановою Кабінету міністрів посадять усіх, «хто чесно платити не хоче», тобто просто злісних неплатників буде позбавлено радості газового тепла... Це не стосується лікарень, пологових будинків, будинків для престарілих, інвалідів. Сьогодні вже налічується близько двох тисяч від'єднаних промислових об'єктів.

Наближаються реформи розрахунку і в електроенергетичному супермаркеті. Рішенням уряду організації та установи здійснюють поточні розрахунки з державними акціонерними енергопостачальними компаніями за використану електричну та теплову енергію виняткова в грошовій формі. Керівники підприємств і організацій мають вчасно платити за енергію, а також погасити до 1 жовтня всі свої борги. У разі непослуху на них чекає «темна»...

Віталій ГАЙЧУРСЬКИЙ, «Голос України»

Педагоги — найвідданіші ентузіасти?

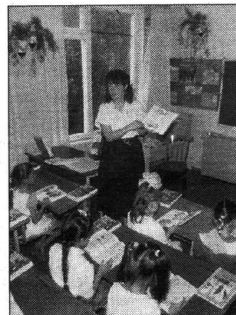
У комітетах Верховної Ради України

НАРОДНІ депутати — члени Комітету з питань науки та народної освіти провели виїзне засідання у Згурівській школі-інтернаті Київської області, де розглянули питання «Про стан виконання статті 37 Закону України «Про освіту» щодо фунціонування закладів освіти для громадян, які потребують соціальної допомоги».

Очевидно, найпершим результатом здійсненого (і добре підготовленого) заходу стало те, що до актуальної проблеми було привернуто увагу всіх зацікавлених відомств. Адже, крім ініціаторів зустрічі народних депутатів В. Сторіжка (голова комітету), С. Ніколаєнка, Л. Пасечної, В. Яблонського, Є. Краснякова, М. Горбатюка, В. Куз'єва, до мальовничого селища прибули заступник міністра освіти України О. Савченко, представники відповідних міністерств та адміністрації Президента.

Заступник голови Київської облдержадміністрації В. Довженко детально розповіла про зроблене в області для організації навчання та трудового виховання дітей —вихованців шкіл-інтернатів та сиріт. Але все досягнуте на Київщині у розв'язанні цих складних питань — то передусім заслуга педагогів-ентузіастів. Саме таким постав перед присутніми директор Згурівської школи-інтернату Михайло Могильний. І хоча один із гостей кинув, що директор давно з педагога перетворився на вмілого господарника, зусилля досвідченого й відданого своїй справі керівника спеціальної школи заслуговують лише на слова похвали та подяки.

— Такі поїздки потрібні, можливо, більше нам, —сказав голова комітету В. Сторіжко.

— Ми на місці бачимо всі проблеми, які потребують вирішення. До того ж маємо змогу розглянути питання всебічно з місцевими керівниками, без участі яких справа з місця не зрушиться. Нагальне завдання, яке ми повинні розв'язати, це сприяти виділенню 500 тисяч гривень на капітальний ремонт приміщення школи.

—Такі навчальні заклади потребують нашої підтримки, — зауважив голова Згурівської районної державної адміністрації В. Явон. — Адже в них гармонійно поєднуються кілька процесів: навчання, трудова підготовка й соціальна адаптація юнаків та дівчат, яким випала нелегка доля. Учні одержують потрібні професії.

—Щоправда, зараз у нас з'явилася проблема із працевлаштуванням випускників, — доповнює розповідь завідувач районного відділу освіти В. Бойко. —Можливо, допоможе те, що ми вирішили розширювати коло професій, яких набувають школярі. Наприклад, готуватимемо, крім швей та різьбярів по дереву, ще й бджолярів та фахівців з ремонту взуття.

У зацікавленій розмові з участю народних депутатів, міністерських фахівців, педагогів ішлося про удосконалення відповідного законодавства про спеціальну освіту та охорону дітей. Та багато все ж залежить сьогодні від місцевих керівників. Наприклад, до Згурівського району триває переселення мешканців сіл, що постраждали від Чорнобильської катастрофи. Але в районі є лише два підприємства: цукрозавод та сирзавод. І тому дисонансно пролунав на зустрічі виступ голови Київської обласної ради В. Сінька, який пояснював складну ситуацію аргументами минулого. Сьогодні потрібен активний пошук нових підходів до проблем, що виникають. Зокрема, у Згурівці гостро назріло питання організації робочих місць і для випускників школи-інтернату.

У прийнятому рішенні народні депутати рекомендували ще раз проаналізувати стан справ у закладах освіти для громадян, які потребують соціальної допомоги, зміцнити навчально-матеріальну базу інтернатних закладів, ширше залучати до розв'язання навчальних проблем шефів не тільки державних підприємств, але й приватних.

У номер

● *Ліссабон*

Приймаючи гостей з Москви, пам'ятаємо про Захід

Міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко та генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана парафували в португальському місті Сінтра хартію про особливе партнерство між Україною та альянсом. Парафування відбулося під час засідань Північноатлантичної ради НАТО. Присутніми на цій події були міністри закордонних справ усіх шістнадцяти держав—членів НАТО.

Документ підпишуть Президент України Леонід Кучма та глави держав—членів НАТО на мадридському саміті альянсу, який відбудеться у липні.

● *Сімферополь*

Перевірено: екологія в нормі

Алушта — екологічно чистий регіон. Такий висновок зробили фахівці Держкомітету України з геології і використання надр, які вперше провели в цьому кримському курортному містечку комплексну профілактичну перевірку. Спеціалісти з Києва детально вивчали вулиці Алушти і навколишніх приморських населених пунктів на предмет радіоактивного і хімічного забруднення. Результати цієї перевірки для алуштинців і гостей міста виявилися цілком втішними — радіаційна обстановка в Алуштинському регіоні нормальна, жодних небезпечних здоров'ю людини забруднень не виявлено.

● *Донецьк*

Не минуло й півроку — і ось вам мільйон

Мільйонну з початку року тонну вугілля видали на-гора гірники шахти «Краснолиманська» (Донецька область), причому понад програму — майже 500 тисяч тонн. Особливо відзначилися колективи видобувних дільниць 1, 5 і 6. Підприємство, яке нещодавно перетворилося на холдингову компанію, має найвищий у галузі показник продуктивності праці — близько 50 тонн на місяць на одного робітника. Цікаво, що на цей раз мільйонної позначки «краснолиманці» досягли на півтора місяця раніше, ніж торік.

● *Харків*

Підкосило колгоспне життя

В сільгосппідприємстві імені Калініна Лозовського району Харківської області за не встановленими поки що причинами здохло 51 теля.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в Міністерстві з надзвичайних ситуацій, в господарстві введено карантинні заходи з метою встановлення причини падежу худоби. На місці працює група спеціалістів обласного ветеринарного управління.

Наталя ФІЛІПЧУК, *«Голос України»*

Візит тижня

Потяг рушив. Поки що світло зелене

(Початок на 1-й стор.)

Цей візит, а також відвідання України Головою уряду Віктором Черномирдіним на кілька днів є головною темою українських та російських ЗМІ. Причому в московських газетах можна побачити як заголовок «Довга дорога до «моря згоди» («Красная звезда»), так і «Борис Єльцин пливе до Києва здавати Чорноморський флот» («Правда»)... По-різному оцінюють підписані Віктором Черномирдіним, а також плановані до підписання Борисом Єльциним документи і російські політики.

Так помічник Президента РФ з міжнародних питань Сергій Приходько вважає підписання україно-російського договору «безперечним успіхом російської дипломатії» і переконаний, що він допоможе розібрати завали, які нині існують в україно-російських відносинах. А думівець Аман Тулеєв і голова Комітету у зв'язках з країнами СНД, навпаки, переконаний, що президентам варто підписувати не договір, а декларацію, а вже завізовані прем'єр-міністрами угоди щодо поділу ЧФ можна розцінити як зраду російського населення, що мешкає в Криму.

Цікаво, що по-різному ставляться до цих угод й українські політики. Агентство «Інтерфакс-Україна» провело бліц-опитування: якщо голова Християнсько-демократичної партії Віталій Журавський вважає, що підписані угоди «можуть стати початком нового етапу в нормалізації відносин між Україною та Росією», то лідер Народного руху України В'ячеслав Чорновіл назвав ці документи «великою поступкою з боку України». Він також вважає, що у Верховній Раді постануть проблеми щодо їх ратифікації: «Якщо стратегічне партнерство полягає в тому, щоб за безцінь здавати інфраструктуру для іноземних військ, то для України це дуже невигідно».

Такої самої думки дотримується і член Комітету Верховної Ради України у закордонних справах і зв'язках з СНД Тарас Кияк. Він вважає, що давати Росії можливість розширювати інфраструктуру своєї частини флоту та баз у Севастополі, — недоцільно.

А заступник Української національної асамблеї Дмитро Корчинський взагалі виступає проти самого факту підписання україно-російського договору.

З огляду на всі ці заяви, можна погодитися з секретарем Ради національної безпеки й оборони України Володимиром Горбуліним, який попередив, що всі підписані документи потребують «подальшого вивчення», а також «адаптації».

Отже говорити, що на україно-російських суперечках можна поставити крапку, зарано. З огляду на те, що договір та угоди ще обговорюватимуть парламенти країн, можна очікувати багатьох несподіванок. Але те, що потяг, який був застряг десь по дорозі між Москвою та Києвом, нарешті рушив — це вже прогрес. Можна по-різному оцінювати «картинки», що мерехтять за вікнами цього поїзда. Але ті, хто сидять у вагонах, задихаються у спертому повітрі і сваряться, щоб якось згаяти час, мали б зрадіти, що потяг пішов...

Може, цей образ занадто складний, але й україно-російські відносини за час зволікання з підписанням цих життєво необхідних для обох держав документів, заплуталися так, що знадобиться ще чимало часу, аби погамувалися завдані обом сторонам образи... Головне, щоб не накопичувалися образи нові. Але реаліст розуміє, що цього обом державам не уникнути. І ще досить довго кожна сторона почуватиметься обікраденою, звинувачуватиме одна одну в зажерливості, а президентів у зраді... Іноді мені здається, що ми перетворилися на скорпіонів, закритих в одній банці... І замість того, щоб один одного жалити, краще подумати, як можна з неї вилізти, щоб це було вигідно народам обох країн.

Людмила МИКИТЮК, *«Голос України»*

До нас приїхав М. Захаров

Гастролі тижня

Невеликими, але повномасштабними назвав Марк Захаров перші на його пам'яті гастролі «Ленкому» в Києві (а пам'ять його сягає 1973-го — року, коли Марк Анатолійович став головрежем цього театру). Давно, справедливо й стабільно знамените московська трупа привезла до нас дві свіжі прем'єри — «Королівські ігри» та «Варвар і єретик». Перше — опера, улюблений жанр цієї по-мавп'ячому пластичної й уповні драматичної трупи (музика Шандора Каллоша, члена Спілки композиторів Росії, колись народженого в Чернівцях). Друге — вільна фантазія на теми «Гравця» Достоєвського із відчуттям, що в результаті «вийшов акт колективного самопізнання», і цитатами з Чехова.

Гастролі коректні. Приїхала майже вся трупа — «нас жахливо багато» — крім Янковського, який у іншому місці вибиває для якогось фестивалю якісь гроші. Замість нього гратиме Джигарханян. Привезли «дорогі, великі, надскладні» декорації. Спонсор наш, український: група «Інтерпайп» і банк «Кредит-Днепр», який привчає нас, насамперед киян і дніпропетровців, до благородних ідей меценатства. Останніми зорганізованими ним гастролерами були «Віртуози Москви» на чолі із Співаковим, весь збір від концертів котрих витрачено на хворих українських дітей. Нова мистецька акція в розпалі, якісь гривні капають, ділити шкуру невбитого ведмедя ще не час. Достеменно відомо тільки одне: збір від ленкомівських гастролей не піде до Москви, а залишиться в Києві. Його передадуть українським акторам.

Чи процвітає сам «Ленком», — поцікавилися ми, — і чи багаті люди — його актори? «Порівняно із злиднями театральної Росії — так. На квартплатню за двокімнатну квартиру чи таксі, коли запізнюєшся, вистачає, — відповів народний артист СРСР, лауреат Державної премії РРФСР Леонід Броневой... — Чи багато в Росії треба?».

На багатолюдній і дивовижно безалаберній (з українського боку) прес-конференції у фойє театру імені Лесі Українки Марк Захаров грав свою улюблену роль — сумного диктатора. Знамениті актори так само небездоганно виконували роль його колективної жертви. Клацали фотоапарати. Марк Анатолійович жартував: «Контрактна система привилася тільки в однієї людини: на контракт узяли лише мене». Розповів про небажання ставити за кордоном: «Якби це було років 20 тому, коли звідти привозили джинси...». Прозвучало й джентльменське рашн ноу-хау «спільний культурний простір», про який чомусь вважають за обов'язок згадати, приїжджаючи з Москви до Києва, навіть розумні люди. Зрештою, таємничий, наче сфінкс, Захаров зізнався хоч у чомусь: «До кіно своїх акторів — ні, не ревную, до бізнесу теж, а от до інших театральних режисерів, якщо чесно, трохи».

Все інше дивіться протягом кількох наступних днів на сцені театру імені Лесі Українки в Києві.

Залишається зауважити, що всі акції «Інтерпайпу» тонко пов'язані з політикою.

Дошка пошани

Коровай, коровай, Севастополь забирай?

(Початок на 1-й стор.)

— Ти що, з дуба впав?! Хліб-сіль за протоколом високому московському гостеві в руки... А мінський бацька поцупив, сказав, що йому треба нагодувати народ і добитися миру в країні навіть ціною власного розуму...

— Сеню, не ображайся на нього, бачиш, тут діагноз серйозний, а ти спечеш іще один коровай...

Сеня раптом зривається на ноги, біжить до підвіконня, хапає вазон із квіткою, перевертає догори дном, на пасочку землі ставить солянку і прямує до дверей —зустрічати високого гостя...

Великому компромісові — велике Чорне море

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету, його подільник Юзик, висунувшись із лазу, салютує з нагана.

— Вісімнадцять, дев'ятнадцять... — Юзик смалить у небо, підраховуючи термін перебування російських військ у Криму. Раптом зупиняється.

— Кіндрате, скажи, а що таке компроміс?..

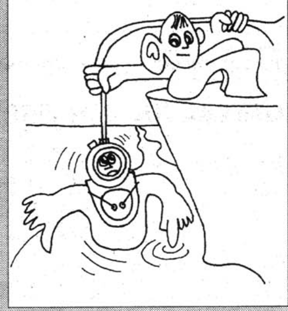
— Це коли тобі хлопають межи очі, а ти кажеш — дощ іде!..

— А що ж тоді великий компроміс?

— Це «велика угода»!..

Пийте, люди, воду, бо риби не буде?

— Ти куди це намилився у водолазному костюмі?

— Як, куди — Дніпро рятувати?!

— ?!

— Тю, так Черномирдін пообіцяв усе шкідливе й наносне, що було в україно-російських відносинах, узяти й викинути... у Дніпро.

Запитуєте — відповідаємо

— Якби під час війни Йосипу Віссаріоновичу Сталіну потрібно було викликати котрогось із міністрів навіть з кінця світу, а він би не з'явився? Що б тоді було, га!? — запитав у стінах парламенту народний депутат Володимир Моісеєнко.

ВІД ЧЕРГОВОГО. А в чому справа, Володимире Миколайовичу? Викликайте з того світу в парламент рідний дух Йосипа Віссаріоновича та самі й попікавтеся. Не війна ж, слава Богу!

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Експедиція тижня

Оксана ТЕЛЕНЧІ, "Голос України"

Чим живеш, глибинко?

Сьогодні завершується акція "Експедиція у глибинку", зініційована нашою газетою і підтримана Івано-Франківською облдержадміністрацією. Вона має на меті дослідити соціально-економічні проблеми краю, рекреаційний і туристично-краєзнавчий потенціал регіону.

Чим зумовлена потреба у проведенні цієї акції? Річ у тім, що прийнятий 1995 року Закон "Про статус гірських населених пунктів в Україні" не профінансовано урядом, а тому горяни залишилися віч-на-віч зі своїми проблемами. Безцінні багатства гір, які могли б прислужитися Україні, поки що не використовують сповна.

Івано-Франківськ.

Попередження тижня — Ольга ВАУЛІНА, "Голос України"

Учення – зарплата, невчення – страйк!

Дня знань може й не бути

ПОПЕРЕДЖАЮТЬ уряд сіячі розумного, доброго, вічного. Вчителі стомилися терпіти й годуватися "жданиками", в меню яких обіцянки виплати заборгованості в заробітній платі.

Вимоги до уряду, прийняті учасниками мітингу освітян і студентської молоді 6 лютого 1997 року, практично не виконано, констатував координаційний комітет соціального захисту працівників освіти й науки та профспілок цієї галузі.

За словами заступника голови ЦК профспілок працівників освіти Галини Піддубної, взимку під час зустрічі з освітянами Голова Верховної Ради України Олександр Мороз пообіцяв, що на потреби сфери в проекті держбюджету-97 буде виділено 6 млрд. грн. А в останньому проекті бюджету закладено цифру 4,1 млрд., що становить близько 40% від реальних потреб.

Лише з працівниками освіти Києва, Севастополя, Львівської та Житомирської областей розрахувалися за минулий рік повністю. Решта живуть торішнім снігом і вірою в "доброго царя"...

Мабуть, саме ця віра допомогла освітянам столиці, Львівської, Полтавської і Черкаської областей закінчити навчальний рік без виходу на барикади. А ось їхні колеги в інших регіонах страйкували "за себе й за того хлопця". У лютому цього року свої інтереси в страйковій формі відстоювали 140 організацій, у квітні — 216.

За даними Мінфіну, на відпускну кампанію працівникам освіти України потрібно 498 млн. грн. На жаль, такої суми бюджет (ще не прийнятий) не має.

Проте відпустки вже у розпалі. В пошуках додаткових коштів керівники на місцях змінюють і коригують навчально-виховний процес. І... в примусові неоплачувані відпустки вирушають "зайві" (як з'ясувалося) педагоги.

А поки дорослі розв'язують свої проблеми, "світле майбутнє" країни поринає у темряву. Діти пересиджували вдома або на вулиці, поки страйкують учителі, поки закінчиться зимова холоднеча (на оплату комунальних послуг бракує грошей), а там ще епідемія грипу, великі канікули і... закінчення навчального року. Одне слово, як в анекдоті про чукчу, — "ну, скільки тієї зими?!"

Хоча ймовірно, що літо цього року штучно затягнеться і 1 вересня стане не Днем знань, а днем всеукраїнської акції протесту проти обмежень законних прав та інтересів освіти і її працівників. У зв'язку з цим цілком доречне деяке коригування ідіоми: "Ученим —зарплата, а невченим — страйк!"

Ювілей тижня

АЛЕЯ СВОБОДИ. І СВОБОДА

Скульптурне зображення Ісуса Христа, який був одним з перших провісників свободи, людської гідності, благочестивого життя, засновником християнського вчення, яке майже два тисячоліття панує в цивілізованому світі, буде встановлено на подвір'ї Інституту журналістики Київського національного університету. Тут було закладено камінь з капсулою і освячене місце, де буде створено алею Свободи.

Планується встановити скульптурні зображення, висадити дерева на честь синів і дочок нашої держави, які поклали власне життя на вівтар свободи.

А освятити алею ми запросили начальника видавничого центру Української православної церкви, що займається відродженням вітчизняної духовної літератури, архімандрита Никона, — розповів кореспондентові ДІНАУ-Укрінформу директор Інституту журналістики Анатолій Москаленко.

Закладення алеї Свободи присвячене 50-річчю Інституту журналістики.

Концерт тижня

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ, "Голос України"

"Лісоруб" на Говерлі

Рахівський район Закарпаття славиться двома речами: найвищими в краї гірськими вершинами і самодіяльним народним ансамблем пісні і танцю "Лісоруб".

Говерла вабить до себе туристів з усіх усюд своєю неприступністю, а "Лісоруб" — глибиною проникнення в джерела народної пісенності, високою виконавською майстерністю.

На Великобичківський лісокомбінат, де "прописаний" ансамбль, приїжджають навіть представники професіональних мистецьких колективів, щоб почути і записати нові пісні й мелодії, дбайливо зібрані керівником "Лісоруба" Василем Пекарюком та його друзями-побратимами, побачити свіжі, добуті з народних глибин елементи танцю.

І "Лісоруб" не шкодує за своїми знахідками, радіє, коли, скажімо, в прославленому ансамблі імені Вірського з'являються композиції, подаровані великобичківцями. Не шкодує тому, що не боїться конкуренції, бо фольклорні скарби невичерпні.

Де тільки не виступав "Лісоруб" — у Києві, Варшаві, Будапешті чи Торонто, — скрізь зривав шквал аплодисментів, захоплення людей, їх глибоку вдячність за високий творчий політ самодіяльного колективу.

Нещодавно ансамблеві сповнилося 50 років. Потоками ішли вітання ювілярам з усієї України і багатьох країн близького й далекого зарубіжжя. Народний депутат України Орест Климпуш вручив учасникам ансамблю вітальний лист українських парламентаріїв, під яким підписи всіх членів депутатської групи "Конституційний центр".

А святковий концерт "Лісоруба" з нагоди "золотої" дати тривав чотири години.

Планування тижня

... І здоров'я майбутнього малюка

Тиждень планування сім'ї, що проходить в Україні до 1 червня, висвітлив багато гострих проблем, одна з яких — реформування системи національної охорони здоров'я. Особливе місце в ній, якщо говорити про здоров'я наступних поколінь, належить медико-генетичним консультаціям майбутніх батьків. Прогноз здоров'я ще ненародженої людини зараз можливий, проте через недостатню поінформованість про це знають не всі.

В Україні медичну генетику представляє Львівський НДІ педіатрії, акушерства і спадкової патології, керує яким Олег Гнатейко. Великий досвід роботи нагромаджений Київським, Харківським та Криворізьким медико-генетичними центрами.

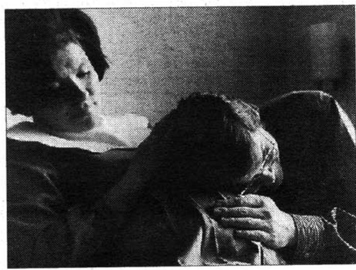
- Що повинно знати молоде подружжя?

На запитання кореспондента ДІНАУ-Укрінформу відповідає Олег Гнатейко.

- Якщо в роду були випадки самовільного переривання вагітності, мертвонародження і ранньої дитячої смертності, необхідно визначити ризик народження дитини. Особливе місце належить ехолокаційному дослідженню, яке дає змогу зорово оцінити і виявити грубі дефекти розвитку плоду. Зараз вчені пропонують цілий ряд й інших прийомів. Без нової стратегії не обійтись, бо рівень дитячої смертності є показником цивілізованості суспільства.

Якщо брати професійні аспекти діяльності людини, то жінка у період дітородної активності не повинна контактувати з факторами генетичного ризику, такими, як виробництво ліків і вітамінів, гальванічне паяння, використання пестицидів. До речі, й чоловіки потребують подібної охорони здоров'я. Паління, пияцтво, наркоманія і здорові діти — несумісні поняття.

Не можна забувати про те, що дбайливе ставлення до свого родоводу — невід'ємний елемент загальнолюдської культури.

Пригода тижня — Володимир ПРИТУЛА, "Голос України"

Граната, як аргумент у захисті коханого

Днями невідомий зателефонував кільком сімферопольським журналістам і повідомив, що став свідком того, як жінка з двома дітьми і гранатою в руці "пікетує" республіканську прокуратуру. Колеги кинулись перевіряти інформацію, але ні жінки з "бомбою", ні "очевидця" не знайшли. У прокуратурі Криму також спростували те, що такий випадок мав місце.

Однак правоохоронці поспішили із спростуванням, бо через півгодини після візитів занепокоєних журналістів жінка з двома малолітніми дітьми і гранатою РГД-5, прив'язаною за кільце до шиї, справді з'явилась біля республіканської прокуратури. Мешканка Сімферополя Жанна Куц тримала плакат із написом: "Прокурор Шуба В. В. — допоможіть!"

Прокурор автономної республіки Володимир Шуба прийняв "терористку" з дітьми і з'ясував, що вона таким чином вирішила протестувати проти арешту правоохоронними органами її чоловіка Геннадія, оперуповноваженого Київського районного відділу міліції м. Сімферополя, підозрюваного в отриманні хабара. Прокурор ознайомився з матеріалами розслідування і дійшов висновку, що процесуальних порушень закону не було, але дав доручення слідчому управлінню ретельно перевірити цю справу. Зрештою йому вдалось умовити дружину заарештованого міліціонера "розброїтись". У супроводі заступника прокурора автономії вона прибула до найближчого відділення міліції, де підписала протокол про добровільну здачу гранати з бойовим запалом.

Керівник прес-центру прокуратури Автономної Республіки Крим Анатолій Титарчук заявив, що Жанна Куц учинила дії, які розцінюються Кримінальним кодексом України як злочин, однак прокурор не вважає за необхідне порушувати питання про її відповідальність.

Але дізнатися, де любляча дружина і мати двох дітей дістала бойову гранату і хто був "очевидцем", який телефонував журналістам ще до події, прокуратура має намір.

Сімферополь.

Презентація тижня

Галина КВІТКА, журналіст

Не до політики

"Моніторинг зовнішньої політики України та політики в галузі безпеки" — таку назву має перший випуск щоквартальної доповіді, яку видрукував Український центр досліджень миру, конверсії та конфліктних ситуацій за сприяння Фонду Фрідріха Ебера. Збірку презентували у столичному будинку письменника.

Як свідчать соціологічні опитування, громадяни нашої суверенної цікавляться політикою не більше, ніж за радянських часів. 31 відсоток респондентів — байдужі до політичного життя, ще 60 відсотків зізналися: виявляють до нього лише частковий інтерес. Така поміркованість, на думку аналітиків,— результат тяжіння наших співвітчизників до "більш нагальних проблем": власного матеріального стану, особистої безпеки та здоров'я.

Щодо іншої, небайдужої, частини населення — більшість його, попри все, на перше місце на зовнішньому фронті ставить необхідність розвитку міждержавних стосунків України та Росії. Воно й не дивно: 35 відсотків респондентів зазначили, що зараз у цій сусідній державі проживають їхні близькі родичі. А от президента Єльцина "недолюблюють". Дослідники запропонували опитуваним визначити рейтинг лідерів Росії, Литви та Грузії. А. Бразаускасу "висловили недовіру" 6% респондентів, Е. Шеварднадзе — 10, а от Борисові Миколайовичу — аж 37%.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

СХІДНИЦЯ: КРУТА СТЕЖИНА ДО ЗДОРОВ'Я

Прийшла пора літніх відпусток – гостинно відчинилися двері карпатських оздоровниць

Курорти

ГІРСЬКЕ селище Східниця, що неподалік Борислава, маловідоме широкому загалу. Назва знаменитої «Нафтусі» асоціюється передусім із популярним Трускавецьким курортом. Східницьку «Нафтусю» було відкрито близько тридцяти років тому. Лікувальний потенціал оздоровниці — величезний. За даними Одеського інституту курортології, добовий дебіт цієї води становить 71,5 кубометра. Тут обліковано 38 джерел, а загалом їх на схилах довкола селища — десятки.

... Тричі на день центр світського життя курорту переміщається до бювету. Дами вдягають свої кращі вбрання і повагом, неквапливо цокотять каблучками. Чоловіки також не поспішають: стріляють очима вусібіч, вдихаючи аромати розмаїтих жіночих парфум. Біля ... можна Левка Дурка разом із Джо Дасеном послухати і озирнути афіші з назвами еротичних фільмів, лотки з наїдками. Крутиться карусель життя! Знайома картина, чи не так? Курорт як курорт. Ціни вже зрівнялися з європейськими, сервіс — традиційний.

У Східниці всі ці блага цивілізації й не ночували. І хвала Богу. Проте можна почути заворожуючу тишу, від якої вже відвикли і якої нам так бракує.

Нині тут розташовано шість пансіонатів на 800 місць. Головним лікувальним центром залишається східницька міська лікарня. Вона є базовою для кафедри урології Львівського медичного університету. Тут діє урологічне реабілітаційне відділення обласної клінічної лікарні, де лікують післяопераційних хворих, зокрема й пацієнтів з єдиною донорською ниркою. Учені дійшли висновку, що життя таких хворих завдяки благотворному впливу «Нафтусі» вдається продовжити на три роки.

Нині східницька оздоровниця заповнена лише влітку, а в інші пори року — напівпорожня. Неприпустима, невиправдана втрата для громадян України з огляду на наші екологічні лиха. Учені встановили, що крім відомих властивостей «Нафтуся» має і радіопротекторну дію. Головний лікар східницької міської лікарні Дмитро Сенишин активно пропагує апробовану тут систему оздоровлення. Східниці потіпанило на генератора ідей «філософії здоров'я», які в контексті «благ цифілізації» значно важливіші, аніж медикаментозне лікування чи перевантаження розмаїтими фізіотерапевтичними процедурами. Як палкий патріот, Східниці він обстоює право оздоровниці на свій нестандартний шлях розвитку.

— Що респектабельніший курорт, то менше користі для здоров'я, — вважає Дмитро Мар'янович. — Курорт не повинен перетворюватися на місто, як це сталося із Трускавцем. Нічого доброго не несуть у собі оті велетенські «хмарочоси» — новітні санаторії. Те, що жителі міст вдома і на роботі дихають на різних рівнях (бо повітря на першому і шістнадцятому поверхах цілком різне за складом) негативно позначається на здоров'ї. Тому в санаторно-курортних зонах доцільно будувати лише 2—3-поверхові споруди. Саме так забудована Східниця. Доведено, що на стимуляцію адаптаційної системи організму позитивно впливає переміщення на рівень, вищий у два рази за рівень моря. Східниця розташована на висоті 650—670 метрів над рівнем моря. Зона Карпат — це дар божий для повноцінного відновлення організму. Тут відбувається самовилікування тих хвороб, які ще не проявилися.

Спеціалісти Східниці домоглися б вагоміших результатів, якби зона Карпат, зокрема ця оздоровниця, стала об'єктом прикладання зусиль у рамках президентської програми «Діти України». Саме Карпати, а не пекуче сонце Куби з її чужим для нас кліматом можуть дати еліксир здоров'я дітям із Чорнобильської зони.

Використовують тут три різновиди «Нафтусі» (за вмістом сірководню) — слабку, середню і сильну. Вода бювету — однорідна, до того ж іде по металевих трубах 4—6 годин, неминуче втрачаючи свої позитивні якості. Перевага природних джерел ще й у тому, що до них треба здолати певну відстань гірськими стежками. Хоч-не-хоч, а таки поворухаєшся, подихаєш ефірними маслами хвойного лісу. Поясню хворим, що на 20 відсотків функції нирок беруть на себе м'язи спини, а отже, рух — то здоров'я.

Лише у Східниці в деяких джерелах «Нафтуся» із вмістом брому та йоду. Це має велике значення для лікування функціональних розладів нервової системи, щитовидної залози. Що може бути важливіше для чорнобильців? Прикро, що деякі обласні держадміністрації взяли курс на оздоровлення дітей, котрі потерпіли внаслідок Чорнобильської аварії, за місцем проживання. Це доцільно з точки зору інтересів місцевої медицини. Та хіба не гріх розв'язувати регіональні проблеми за рахунок дітей? Яка користь від такого лікування?

З цими та іншими далебі не риторичними запитаннями Дмитро Сенишин часто навідується до Києва: роз'яснює, пропонує, агітує. Його однодумцем і партнером у програмі оздоровлення є директор пансіонату «Верховина» Надія Стахів. Саме цей пансіонат першим прийняв дітей із Східної України. Прагнення поєднати комфорт із природним рекреаційним потенціалом відчувається тут в усьому: від дизайну ошатних дерев'яних будиночків, у яких так легко дихається, до унікальних процедур. Саме тут вперше у Східниці застосовано йодобромні ванни для лікування захворювань щитовидної залози, шкіри. До послуг хворих — інгаляції із живиці, ванни з відвару вівса, льону, які, до речі, практикують на косметологічних курортах Франції.

Східниця «тримається» на ентузіазмі людей, які тут працюють, але її величезний потенціал не оцінено належним чином на державному рівні. Та й наука ще не розставила усі акценти. Зокрема, спеціального дослідження потребує унікальна содова вода, аналогів якій немає в Карпатах. Східниці, вважає Дмитро Сенишин, потрібен єдиний реабілітаційний комплекс з відповідною діагностичною базою і спеціалізовані, а не універсальні, як нині, санаторії. А віддача не забариться.

... Не могла надихатися гірським повітрям, яке чудово очищає легені. Піднімаючись до джерела, підрахувала, що для триразового вживання «Нафтусі» необхідно здолати не менш як 5—6 кілометрів щодня. Ось вам і теренкур. Вода, повітря, тиша, мальовничі краєвиди «очищають» і думки, вирівнюють психоемоційний стан.

Навіяну Східницею гармонію думок про прекрасне і вічне порушили вибоїни на бориславських дорогах. Місцеві господарі не спромоглися сяк-так підлатати їх навіть перед приїздом Президента. Це повернуло мене до реальності: чи не залишиться Східниця провінційною пасербкою на тлі респектабельних курортів?

Львівська область.

Світлим рядком

Плюс комп'ютеризація всіх органів

Управління внутрішніх справ міста Рівного має сучасну комп'ютерну мережу. А зробило цей прекрасний, і головне, корисний, подарунок нашій міліції пересічне американське подружжя. Науковець Юринк Хенк та його дружина Айлин з Атланти за кілька місяців зібрали у своєму рідному місті кошти на придбання комп'ютерів, а також дефіцитних медикаментів і все це відправили до Рівного. Їхні друзі Рональд Байєр та Уїльям Буш, відклавши свої справи, приїхали разом з ними, допомогли встановити комп'ютерну мережу і навчили рівненських стражів порядку нею користуватися.

Начальник Рівненського міського управління внутрішніх справ Анатолій Онищук щиро подякував американським друзям і запевнив мешканців міста, що комп'ютеризація допоможе правоохоронцям діяти більш надійно та ефективно.

Герман КОЛОБОВ.

Рівне.

Світлим рядком

Рукописи не горять. Але й за електрику самі не платять

Звернення до Президента України Леоніда Кучми з приводу критичного стану наукової бібліотеки імені Василя Стефаника НАН України прийняли члени президії Ліги творчих спілок, ректори вищих навчальних закладів, працівники освіти та культури Львівщини.

Ця унікальна книгозбірня, створена в 1940 році на базі 84 бібліотек Львова, говориться у зверненні, є однією з найбільших науково-інформаційних установ України. Проте забезпечити збереження цього скарбу, що нині нараховує близько 7 мільйонів різноманітних видань, в тому числі стародруків, рукописів, збірок нот, карт, іменних бібліотечних і архівних колекцій видатних учених та діячів, заклад нині не може. Протягом року він не одержував ніяких коштів для оплати електроенергії, комунальних послуг, охорони. А колектив працівників вже півроку не отримує заробітної плати. Автори звернення просять включити бібліотеку до державного реєстру об'єктів, що створіється згідно з розпорядженням Президента України. Це дасть змогу здійснювати цільове фінансування бібліотеки.

Вл.інф.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Аеродром у вільному польоті над вільним ринком

Аеропорт, що має статус міжнародного, найближчим часом може бути продано з молотка

ЗА 22 кілометри від Луцька, на межі Волинської і Рівненської областей, розташовано Луцький аеропорт. Його збудували тринадцять років тому. Коли потрапляєш сюди, складається враження, що час тут зупинився. На спеціальній стоянці — 12 літаків АН-2, більшість з яких вже давно не придатні для польотів, потребують ремонту. Аеровокзал, пропускна спроможність якого — 400 пасажирів за годину, опломбовано. Працівники аеропорту вже більш як рік не одержують зарплати...

—Ми перебуваємо у глухому куті, з якого не бачимо виходу, — сказала при зустрічі заступник директора відкритого акціонерного товариства «Луцьке авіапідприємство» Галина Серединська. — Всі наші основні засоби віддано під заставу луцькому «Західінкомбанку». Що буде далі — ніхто не знає...

На початку 1996 року авіапідприємство збанкрутувало, його щомісячні витрати в чотири — п'ять разів перевищували доходи. Щоб вийти зі скрутної ситуації, тодішнє керівництво аеропорту в березні минулого року взяло кредит під заставу майна — 250 тисяч гривень. Кредит на рік надав КБ «Західінкомбанк». Під заставу було закладено все: аеровокзал, аеродвигуни, різного призначення будівлі, паливно-мастильні резервуари, техніка, навіть... злітна смуга, що має стратегічне призначення і не підлягає такій протизаконній маніпуляції.

Кредитні кошти мали піти на виробничу програму, яка передбачала організацію регулярних перевезень пасажирів на Київ, Москву, Сімферополь, Варну, Стамбул, навіть в Емірати, Італію, Польщу, Німеччину... Виношувався проект щодо придбання трьох літаків Л-410 із європейською ліцензією на право польотів по всій Європі і навіть по всьому світові. А в аеровокзалі планували збудувати казино, ресторан, центр оздоровлення, салон продажу іномарок... В результаті цього року зі злітної смуги аеропорту в небо не піднявся жоден літак. Немає пального. Куди ж поділися гроші?

За словами Галини Іванівни, частина коштів пішла на зарплату, частина — на паливно-мастильні матеріали... Подробиць вона не знає, бо ніякого бізнес-плану в очі не бачила. Директор авіапідприємства Дмитро Бойко, який, «рятуючи» аеропорт, погодився на кредит у 250 тисяч гривень, чомусь незабаром розрахувався з роботи. А його наступник Валентин Уляновський перебуває сьогодні під слідством. Правда, деякі працівники аеропорту вважають, що Уляновського «підставили», бо він прагнув декого вивести на чисту воду...

Дуже багато в цій історії незрозумілого. Як розповіла Галина Серединська, чомусь 26 автомобілів з автопідприємства віддані під заставу без урахування залишкової вартості. У 110 гривень оцінено ще добротний автобус, а мікроавтобус — лише у... 2 гривні. Виявляється, 1993 року аеропорт продав за 25 тисяч доларів один літак за кордон. Планувалося, що виручені гроші підуть на поліпшення роботи підприємства, а їх витратили не за призначенням. Подейкують, що сьогодні на території аеропорту комерційні структури зберігають паливно-мастильні матеріали. Єдине, що відомо достеменно, у цьому році ще не надійшло жодної гривні на рахунок авіапідприємства.

За словами директора департаменту активно-пасивних операцій КБ «Західінкомбанк» Володимира Гребеня, термін, на який було взято кредит — майже 250 тисяч гривень, закінчився у березні цього року. Банк пропонував продовжити дію кредиту:

— Казали новому керівництву аеропорту: «Давайте щось робити, шукати якийсь вихід зі складної ситуації», — розповідає Володимир Вікторович. — Але новий начальник аеропорту Валентин Уляновський відповідав, що не він брав кредит, тому голова йому за це не болить. Про ситуацію ми повідомили місцеві органи влади. Всі це знають, жодних таємниць з цього не робимо. Аеропорт нам не потрібен, але ж ми несемо збитки — погашувати кредит ніхто не збирається. Банк змушений звернутися до судових органів.

Вже ширяться чутки про продаж на публічних торгах комплексу основних засобів відкритого акціонерного товариства «Луцьке авіапідприємство». Але чому ніхто не подумає, що аеропорт — не кафе чи їдальня, а злітна смуга — не велосипедна доріжка. Невже державі не потрібні такі об'єкти? Тим паче, коли вони розташовані неподалік державного кордону...

Волинська область.

Увага: конкурс!

ЗАПРОШЕННЯ НА БОРТ ГАЛЕРИ

(Початок на 1-й стор.).

ОТЖЕ, ПОВТОРЮЄМО УМОВИ КОНКУРСУ

Він проводиться у два етапи.

Умови першого етапу до неможливого прості. Після перегляду перших десяти серій «Роксолани» на УТ-1 чекаємо від наших читачів:

1. Кращого ПОЗИТИВНОГО відгуку на «Роксолану» (плюс ваша оцінка трьох найвдаліших ролей — чоловічої, жіночої, епізодичної).

2. Кращого КРИТИЧНОГО відгуку на «Роксолану» (плюс ваша оцінка трьох найвдаліших ролей — чоловічої, жіночої, епізодичної).

3. Чому я заздрю (не заздрю) Роксолані? — завдання для дівчат усякого віку (плюс ваша оцінка трьох найвдаліших ролей).

Кращі читацькі відповіді відзначатимуться преміями 500, 300 і 100 гривень. Тобто, премій у першому етапі усього дев'ять.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ:

— відгуки мають бути вмотивовані: що, чому і як, а не просто «подобається — не подобається»;

— обсяг відгуку — не більше трьох машинописних або рукописних сторінок;

— разом з відгуком маєте обов'язково надіслати копію передплатної квитанції на «Голос України» і на «Голос України-Тиждень» на друге півріччя 1997 року;

— умови другого туру конкурсу (після перегляду наступних серій «Роксолани») — такі ж, як і умови першого, отже, ви маєте змогу грати і виграти ще раз! Загальні підсумки конкурсу підбиватимуться через два тижні після завершення демонстрації фільму.

Кращі відгуки — публікуватимуться. Бажаємо успіху й чекаємо листів з поміткою «Роксолана» на конверті.

Ігор БЕТЬКОВ, директор дирекції випуску та інформаційно-аналітичного забезпечення Національної радіокомпанії України

Радіослухачі пропонують. Варто прислухатись...

Тоді, коли з'явилося і почало бурхливими темпами розвиватися телебачення, побутувала думка, що воно згодом замінить, витіснить інші засоби масової інформації, у тому числі й передусім — радіо. Та життя спростувало це твердження. Обидві гілки електронних мас-медіа довели абсолютну життєздатність, зайняли кожна свою нішу в суспільстві, своє місце в житті людини, не заперечуючи одна одну. Сьогодні Національна радіокомпанія України веде внутрішнє мовлення на трьох каналах протягом майже 63 годин щодоби і має серед усіх засобів масової інформації найбільшу аудиторію.

Українське радіо — потужний державотворчий орган. Воно виконує обов'язки і просвітителя, і одного з активних організаторів духовного життя народу... Очевидно, нема потреби деталізувати ці твердження, оскільки кожний громадянин нашої країни є радіослухачем і добре знає, яку величезну кількість інформаційних випусків, громадсько-політичних передач, передач на економічну, історичну тематику, літературно-драматичних, музичних програм передає в ефір Українське радіо.

Можна твердити, жодна комерційна станція ніколи не зможе робити те, що робить Національна радіокомпанія, не зможе і не буде в такому обсязі забезпечувати інформаційне, громадсько-політичне і художнє мовлення. Хоча б тому, що в них нема для цього відповідної бази. Джерела інформації, особливо внутрішньої, з яких черпає матеріали Українське радіо, надзвичайно потужні: розгалужена кореспондентська мережа, журналістські колективи обласних телерадіокомпаній, авторський актив, що складався не один рік і до якого входять учені, письменники, митці, представники різних галузей інтелектуальної праці. Наявність великих і малих студій звукозапису дозволяє створювати найскладніші за формою програми, записувати літературно-драматичні твори, оперні спектаклі, симфонічні концерти, програми популярної музики... Нарешті, величезна фондова фонотека, яка налічує понад 110 тисяч унікальних записів, — усе це дає змогу стверджувати, що немає і не може бути сьогодні в Українському радіо конкурента, який міг би забезпечити такий масив мовлення.

Зрештою, і це чи не найголовніше, цілі, які ставлять перед собою комерційні радіо і радіо державне, —зовсім різні. Перших турбує, як заробити гроші на рекламі. Тому, до речі, за структурою мовлення ці радіостанції схожі одна на одну, як брати-близнюки, і, крім інформації та естрадної музики, практично нічого не пропонують своєму слухачеві. А Національна радіокомпанія піклується про інтереси держави та широкої слухацької аудиторії, готує програми, розраховані на всі категорії слухачів, задовольняючи величезний спектр їх зацікавлень.

Тому цілком зрозуміло, як важливо, щоб уся система радіомовлення працювала без збоїв, щоб у кожній оселі мали можливість слухати Українське радіо.

І саме тут з'являються проблеми.

Як відомо, радіопрограми Національної радіокомпанії поширюються за допомогою радіопередавачів — в ефір і через єдину проводову трансляційну мережу, яка охоплює всю територію країни. Остання забезпечує прийом передач Українського радіо і в містах, і в сільській місцевості, робить радіо доступним і для заможних людей, і для найбідніших верств населення, бо плата за користування динаміком, підключеним до системи проводового мовлення, майже символічна — 50 копійок на місяць. Звичайно, загалом, оскільки радіо підведене до кожної оселі, виходить кругленька сума. Ці гроші одержує «Укртелеком» — структурний підрозділ Міністерства зв'язку, який забезпечує функціонування згаданої мережі.

Тут і виникає парадоксальна ситуація. Слухачі платять, зрозуміло, не за те, що до їх будинків підведено проводи, а за те, що по цих дротах передаються радіопередачі, які задовольняють їхні духовні запити, тобто практично платять за інтелектуальну продукцію, яку виготовляє Національна радіокомпанія України. А всі гроші одержує «Укртелеком», якому донедавна платила ще й Національна радіокомпанія і який до того ж утримує трансляційну мережу не завжди в задовільному стані. Ми одержуємо чимало скарг із різних регіонів країни, особливо сільської місцевості, на те, що радіо працює погано, з перебоями, нерідко трапляються випадки, що й зовсім не працює... Складається враження, ніби той самий «Укртелеком» не дуже зацікавлений у тому, щоб радіомережа працювала. А, можливо, хтось зацікавлений у тому, щоб витіснити із системи проводового мовлення державне радіо?

Почали циркулювати думки, що це, мовляв, несучасна технологія донесення радіопрограм до слухачів, що ця система взагалі — спадок тоталітарного режиму.

На інформаційному ринку

А радіопрограми, мовляв, треба поширювати лише з допомогою ефірних передавачів... Та чому ж тоді кабельне телебачення вважається прогресивним і розвивається неабиякими темпами? Чому в США почали розвивати проводове радіомовлення, використовувати для цього телефонні кабелі й передавати по них багато програм? До речі, ще не так давно в надрах Міністерства зв'язку було конструкторське бюро, яке розробило техніку та відповідну технологію для шестиканального радіомовлення по телефонних кабелях... То ж чому найзручніший і найнадійніший спосіб передавання програм треба вважати несучасним?

Свою думку щодо цього однозначно висловили і радіослухачі, коли торік у виступі по радіо президент Національної радіокомпанії України В. Резніков висловив тривогу з приводу ситуації з проводовим радіомовленням. Протягом кількох днів після цього не змовкали телефони в радіокомпанії, на нашу адресу надійшли сотні листів... І це, зауважу, на один виступ, в якому навіть не було прямого звернення до аудиторії, мовляв, пишіть нам... Отож у всіх без винятку згаданих зверненнях — турбота про стан проводового радіомовлення, в усіх — вимога: цей спосіб доставки радіопрограм треба зберегти. Бо для багатьох радіоточка — єдине вікно у широкий світ, єдине джерело інформації про події в Україні та за її межами, єдина можливість прилучитися до надбань мистецтва, зрештою, можливість просто розважитися... То хіба є в когось право позбавити людей всього цього?

У цих самих листах і телефонних зверненнях пропонують, як знайти вихід зі складного становища, коли брак коштів підриває грунт під проводовим мовленням, — за рахунок підвищення абонентної плати. Адже навіть якщо збільшити її удвічі, то це буде сума, яку здатна сплатити переважна більшість громадян. За рахунок цих коштів можна утримувати в належному стані трансляційну мережу, поправити становище і «Укртелекому», і Національної радіокомпанії, заплативши їй хоч щось за її продукцію.

Логіка підказує, що цей варіант, коли в держави бракує коштів, міг би бути оптимальним і справедливим. А ви як вважаєте?

Мал. Анатолія АНДРЄЄВА.

Вікторія ДЕВ'ЯТКО, редактор районної газети «Прапор»

«Низова» преса хоче вижити. І сподівається на «вищі кола»

Президент Леонід Кучма інколи зустрічається з журналістами «високих» періодичних видань. На жаль, представників «низової», тобто районної, преси туди не запрошують. А нам було б що сказати, адже це ми перебуваємо на передньому фронті — серед селян, робітників, сільських вчителів і медиків, службовців. Щодня зустрічаємось з їхніми проблемами, дня них і про них видаємо газету.

Звичайно, де в чому нам колективу редакції новосанжарської районної газети «Прапор», далеко до столиці — немає зручного офісу (натомість «дідівська» хата), надійного транспорту (маємо «Запорожця», що ледве дихає), середня заробітна плата — 80 гривень. Щоправда, спромоглися і придбали два комп'ютери, які полегшують і сприяють удосконаленню роботи.

Не зрозумійте це як нескромність, але працюють у нас універсали. Після «районки» можна йти у «велике життя». Досить сказати, що й відомий поет Борис Олійник починав з «Прапора», а чимало наших колег працюють в обласних, столичних виданнях — ось хоча б у «Зеркале недели».

Усім нелегко. Колектив «Прапора» якось тримався і, що головне, люди одержували газету. Але вже сьогодні перед нами стоїть питання «бути чи не бути», адже заборгували за газ, електроенергію, зв'язок, друкування газети, не одержали і копійчаної заробітної плати.

Є у нас співзасновники — районна державна адміністрація та районна рада народних депутатів, проте їх дотація (за вказівкою зверху) — аж 5 тисяч гривень на рік — задовольнити не може: її вистачило практично на два місяці. Не сидимо склавши руки —намагаємось підвищити тираж за стабільної ціни газети, хоч зробити це дуже непросто в умовах надзвичайно низького життєвого рівня населення.

Наші передплатники — це ті, хто всупереч всім обставинам працюють на полях і фермах, в установах і організаціях з кількамісячною затримкою заробітної плати, котрі не можуть дозволити собі належного медичного обслуговування чи культурного відпочинку. То невже позбавимо людей можливості передплатити районну газету, обірвемо останній зв'язок між ними і суспільством?

Нові Санжари
Полтавської області.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Образливо: і за себе, і за державу

Як повідомили вже всі засоби масової інформації України та Росії, учора розпочався державний візит до нашої держави Президента Росії Бориса Єльцина. Цей візит готували з часу появи на карті колишнього СРСР незалежних України та Російської Федерації. Про нього говорили, писали, заради нього ламали і ще ламатимуть списи представники різних політичних сил. Адже сьогодні у Маріїнському палаці буде підписано широкомасштабний Договір про дружбу, співробітництво і партнерство, який юридично закріпить недоторканність кордонів та унеможливить у майбутньому зазіхання на чужу територію.

Отож цілком логічно, що коли приїзд Єльцина таки став реальністю, всі кращі журналістські сили нашої країни мобілізувалися, аби гідно висвітлити цю подію. І що? Нині вашa покірна раба копирсається у повідомленнях... московського ІТАР-ТАКС — дізнатися, що в ці дні відбувається у... Києві. Схоже, за майже шість років незалежності нашої державі нам так і не вдалося позбутися комплексу меншовартості, й українських журналістів на власній землі елементарно принижують, змушуючи їх займатися компіляцією.

Про те, що саме так розвиватимуться події, стало відомо ще під час акредитації на нещодавній візит голови уряду РФ Віктора Черномирдіна. У прес-службі МЗС країни журналістам повідомили, що міністерство акредитує лише на такі «надзвичайно важливі» заходи, як зустріч в аеропорту, де, згідно з програмою, ні прем'єр Черномирдін, ні Президент Єльцин... не скажуть короїдам від журналістики... жодного слова. Щодо решти заходів, то, мовляв, слід звертатися до прес-служби адміністрації Президента Леоніда Кучми...

Телефоную. І дізнаюся, що журналістам і фотокорам від газет на всі заходи, в яких братиме участь Президент Леонід Кучма, вхід суворо заборонено. А де ж брати інформацію? «Стежте за повідомленнями інформагентств. Їхні журналісти (а також телебачення) зможуть спостерігати історичну подію. Всього українських представників ЗМІ буде — двадцять осіб. Стільки ж —із російської сторони. І десятеро — іноземці, акредитовані в Україні. Більше осіб зала Маріїнського палацу для підписання документів не вмістить».

Я ще можу погодитися з малими габаритами цієї зали та якось «переморгати» свою відсутність під час підписання доленосного договору. Але чому й прес-конференцію президентів (а 28 травня і прем'єрів) проводять також у цій залі, коли добре усвідомлюють, що вона замала для всіх журналістів, які бажають поставити першим особам двох держав запитання? Запевняю, за час підготування цих документів їх накопичилося чимало. У Києві проблема з великими залами? Чим для такої події не підходить величезна зала адміністрації Президента України, де щотижня відбуваються брифінги? І кого, врешті, від кого ізолюють: журналістів від президентів чи президентів від журналістів?

Цими днями мені довелося спілкуватися із багатьма своїми колегами з інших газет — українських та іноземних. І вони також обурені. Справді, образливо: і за себе, і за державу.

Наталя ФІЛІПЧУК, "Голос України"

Квартирне питання в Японії

та інші враження від Країни сходу сонця

***Я** НЕ БУДДИСТКА, тому не дуже вірю в усілякі розмови щодо переселення душ. Але якось поцікавилася у "знавців", де саме я жила до того, як народилася в Україні. З'ясувалося, в Японії. Тому знайомі, посвячені в мою маленьку "таємницю", випроваджували на "попередню батьківщину" із словами: дивись уважно, розпитуй, занотовуй... Потім — розповіси.*

Я, звичайно, так і зробила. Отож нині розповідаю: Японія — це така країна, далека-далека. Летіти — більш, як десять годин. І коли у нас тільки ранок, у них уже вечір. Але це — зовсім не головна відмінність...

Пролітаючи над просторами Росії

Можливо, у нас з Японією й не дуже багато спільного, але дещо все-таки є. Це — сусід, великий і не завжди передбачуваний. Сусід, який час від часу зазіхає на наш Крим і не хоче віддавати японцям Курили. І літак, що віз офіційну делегацію на чолі з міністром закордонних справ України Геннадієм Удовенком до Японії, а також групу журналістів, летів саме над російськими хмарами, за якими, відверто кажучи, анічогісінько не видно. Тому нічого не залишалося, як взяти до рук виданий ще у Києві журнал "Знайомтесь: Японія" і читати...

Загальна територія Японії — 377,8 тис. кв. км (отже вдвічі менша за українську), на яких мешкає 125,55 млн. чоловік. Якщо зважити, що 75 відсотків суші покривають гори, то в деяких префектурах Японії щільність населення більш як 600 чоловік на квадратний кілометр. Саме брак землі, придатної для помешкання, великою мірою зумовлює образ життя японців. У містах переважна більшість городян живе у дуже дорогих, але маленьких квартирах. Тільки дуже багаті японці можуть дозволити собі придбати і утримувати приватний будинок. Як правило, японці, навіть з більш ніж середніми достатками, змушені орендувати помешкання. Скільки це коштує? Наприклад, оренда квартири на 70 метрів у Токіо щомісяця коштує близько 3 тис. доларів США! А вартість такої квартири загалом — близько 450 тисяч "зелених".

У селах будинки трохи більші й дешевші, в них навіть є кімната для зустрічі гостей (своєрідна вітальня), і якщо в родині намічаються урочистості, вона може заекономити і не знімати, наприклад, зал у ресторані, як це змушені робити сім'ї в місті. У великих містах квартири здебільшого складаються з двох маленьких кімнат, з'єднаних розсувними дверима. І в разі потреби сім'я може перетворити дві маленькі спочивальні в одну велику вітальню. Але вдаються городяни до цього зрідка. Бо, за японськими традиціями, гостей додому не запрошують...

У традиційному японському помешканні підлога вкрита плетеними очеретяними матами — татамами. Тому вдома японці ходять босоніж. Сплять вони переважно на набитому ватою матраці — футоні, який необхідно щодня провітрювати. У давнину хатні меблі були недоступні пересічному японцю: занадто дорого вони коштували. Але й нині, коли купити ліжко для японців вже не проблема, вони не поспішають зраджувати традиціям. По-перше, тому що у спекотну пору року набагато приємніше спочивати на підлозі. По-друге, це допомагає уникнути хвороби століття — сколіозу. І, по-третє, набивні мати вдень можна легко скласти у шафі, і в маленькій кімнатці стане значно просторіше.

Зі стародавніми традиціями пов'язаний і такий процес, як прийняття ванни. У тому самому журналі вичитала, що ванна у них трохи менша, але глибша. Перш ніж до неї залізти, вихований японець помиється з милом і обполоснеться, сидячи поруч на маленькій лавці. І що до ванни кожен сідає чистий, то вся сім'я може використовувати одну й ту саму воду. З економічної точки зору (а в Японії за воду платять за лічильником) це досить вигідно.

Дуже багато, і цього разу вже на державному рівні, японці економлять і на опаленні, а точніше — на його відсутності. Нині центральне опалення є тільки на острові Хоккайдо, де взимку холодно. В інших місцевостях кімнати обігрівають тільки тоді, коли є потреба. Традиційний обігрівальний пристрій — низенький столик зі спеціально вмонтованим усередину приладом — котацу. До нього з усіх боків прилаштовано ковдру. Щоб зігрітися, японці сідають на плескату подушечку, засовують ноги під ковдру і... насолоджуються теплом. Звичайно, у магазині в широкому виборі є й сучасні обігрівальні пристрої, але ними здебільшого користуються або в офісах, або... в посольствах іноземних держав, акредитованих у Японії.

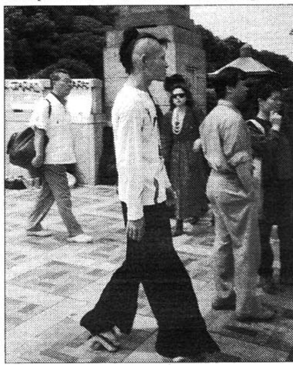
До чого ще важко звикнути іноземцям, то це до кухні. Те, що в Країні сходу сонця замість хліба їдять рис, відомо, мабуть, в усьому світі. Але одна справа знати, а друга — цілорічно, щодня його їсти...

Та, нарешті, хмари розійшлися, і внизу з'явилася Японія. Пейзаж, який не можна порівняти ні з чим, побаченим особисто мною у Європі: ніби під лінійку відміряні поля, залиті смарагдовою водою. Це пробивається той самий рис, що його Японія щороку вирощує близько 15 млн. метричних тонн... Застебніть ремені безпеки, наступна зупинка — аеропорт "Наріта". Нам виходити.

Перший день: у Токіо є все, але екзотичніше

Ось він — край світу. Бачу обіцяні на журнальних картинках "пряникові" будиночки з блакитними дашками, чую японську мову, але досі не можу усвідомити, що в Японії. Мене попереджають, що коли я цікавлюсь екзотикою, то варто уважніше дивитися за вікно. У запасі півтори години, відведених на дорогу до Токіо. А там, мовляв, такі самі хмарочоси, як і в інших столичних містах. Я, звичайно, не вірю, але про всяк випадок втуплююся в шибку.

В журналі не вигадали: на балконах вивішені для провітрювання матраци. Будинки справді дуже маленькі... І в якийсь момент несамохіть починаєш відчувати спорідненість наших душ: у них з квартирним питанням також не все гаразд. Співробітник нашого посольства в Японії (а воно у повному складі — п'ять чоловік — зустрічало делегацію в аеропорту) розповідає, що в цій країні замало просто придбати у власність будинок. Щоб передати його у спадок дітям, батьки змушені за життя накопичити кругленьку суму. За японськими законами, спадкоємець, щоб отримати батьківський будинок, повинен заплатити неабиякий податок. Наприклад, за будинок з п'яти-шести кімнат — близько 40 тисяч доларів. Інакше це майно відійде державі.

Після чого будинок, як правило, зносять, а на його місці будують новий хмарочос з бетону та алюмінію на кілька сотень квартир. Можливо, ці закони й видаються драконівськими, але в Японії громадяни ставляться до них з розумінням: краще жити в хмарочосі, ніж на вулиці.

Мабуть, саме це й може бути поясненням того, що в самому Токіо ви не побачите жодного будинку, збудованого хоча б до другої світової війни. З одного боку, це дивує: японці, які так трепетно ставляться до збереження своїх традицій, абсолютно байдужі до старовинної архітектури (звичайно, за винятком храмів). Але й зрозуміти їх також можна: нація бореться за виживання.

Але ближче до справи. Що може цікавити українця в Японії? Найперше — екзотика, храми. У Японії поширені дві релігії: будистська та сінтоїська. Цікаво, що шлюби та... Ось тут навіть не знаю, як сказати.

У християн це називається хрещення. Подібна процедура є і в Японії... Отож, шлюби, і саме цю "процедуру" справляють в сінтоїських храмах. А поховальна церемонія чомусь проходить у будистських.

До Токіо ми приїхали в неділю і нам пощастило побачити жінок у кімоно — вбранні, досі поширеному у Країні сходу сонця. Щоправда, жінки одягають його або у дні релігійних та світських свят, або в неділю, коли йдуть до храму. Цікаво, що один із сінтоїських храмів розташований в районі Харадзюка, який облюбувала японська молодь. А це означає, що, крім жінок у кімоно, там можна побачити і натовп молодих японок, перефарбованих у червоний, зелений, оранжевий та білий кольори. Я маю на увазі колір волосся, який справляє ще більше враження, ніж сінтоїські храми. Японка-блондинка? Це не можна уявити — це треба бачити.

Запитую у другого секретаря посольства Ігоря Смірнова, як до таких вибриків ставиться старше покоління? З'ясовується — досить спокійно: молоді в Японії дозволено майже все. Саме молоді, бо, коли настає час розпочати сімейне життя, всім вибрикам приходить край. І колишні блондинки перетворюються на поважних матрон, перевдягаються у традиційне кімоно і... хоча б раз на місяць поспішають до храму. Можливо, для того, щоб замолити гріхи молодості?

Коли день вже майже закінчився, ми, трохи пом'явшись, просимо відвезти нас... до району, де, може, і немає храмів, але є магазини. Мовляв, той, хто не відмітився за кордоном у крамниці, не збагне, як живуть люди цієї країни. Токіо вже загорівся ліхтарями та вогнями реклами і справляв зовсім інше враження, ніж удень. Та й токійський Хрещатик — Гінза ввечері виглядає набагато цікавіше. Щодо магазинів, то з першого ж погляду стає зрозуміло: подивитися тут справді є на що, а ось купити... Не з нашими журналістськими зарплатами, як то кажуть.

Запитую в Ігоря Смірнова: яка середня заробітна плата японця? Близько 3—4 тисяч доларів на місяць. Справді непогано. Але... майже 70 відсотків з неї йде на податки державі, на оренду квартири, на комунальні та комунікаційні послуги, на страхування помешкання, автомобіля тощо. У результаті, жити доводиться, з огляду на шалені ціни, більш ніж скромно. Проте самі японці ставляться до цього спокійно: страйки в цій країні — явище рідкісне.

День другий: будете пробігати повз — пробігайте

Японський протокол — це щось особливе. Ним для журналістів не передбачено практично нічого. І сперечатися або обурюватися — річ марна. Як пояснив аташе нашого посольства Альберт Дегтярьов (а саме він був "нянькою" журналістів другого дня), тут є свої традиції щодо того, куди журналісти можуть потрапити і як надовго, а куди ні. І якщо ви не хочете ображати японців, краще цих традицій дотримуватися. Іншими словами: зі своїм статутом до чужого монастиря не пхайтеся. Отож другого дня перебування в Японії, то залишилися незабутні враження від очікування під зачиненими дверима.

А ось що справді запам'яталося, так це — зустріч у Посольстві України в Японії. Нині в цій країні працює, як я вже зазначила, п'ять дипломатів. Неприпустимо мало, як для такої важливої для України держави. За словами Надзвичайного і Повноважного Посла України в Японії Михайла Дашкевича, посольство особливо потребує радника з питань економіки. З десяти найбільших корпорацій світу — шість японських (у штаб-квартирі трьох з них відбулися переговори міністра закордонних справ Геннадія Удовенка). Нині японські підприємці дуже зацікавлені у співробітництві з підприємцями українськими. І взагалі, перші роки становлення українсько-японських відносин засвідчили, що головний напрям двосторонньої співпраці — торговельно-економічний.

То чому ж досі радника з економічних питань у посольстві немає? Схоже, проблема в кадрах. До дипломата, якому належить працювати в Японії, висувають досить високі вимоги, наприклад, знання японської та англійської мов. Але щодо тих наших дипломатів, які вже акредитовані в Японії, можна сказати абсолютно щиро: кожен з них — вартий трьох.

До речі, на завершення того дня на мене чекала ще одна цікава зустріч. З'ясувалося, що радник посольства Микола Кулінич — мій колишній викладач в університеті. І хоч від останньої нашої зустрічі на заліку (відверто кажучи, не дуже приємної) минуло чимало часу, він все-таки не втримався, щоб перепитати: "А чому ви пропускали мої лекції?"

День третій: червоне світло для міністра

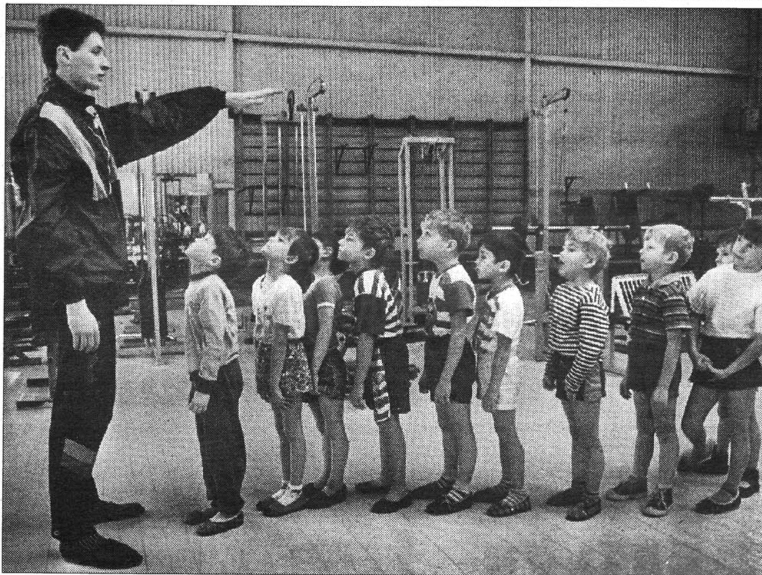
Попереджаю: це не стосується україно-японських відносин. Просто якось незвично, коли бачиш, що на японських вулицях нема жодних винятків: дарма, хто їде — імператор, прем'єр-міністр Японії, чи міністр закордонних справ України — всі змушені дотримуватися правил дорожнього руху і стояти у пробках. А що і третій день візиту був насичений зустрічами та переговорами, а журналістам, з огляду на той самий японський протокол, доводилося приїздити за півгодини до всіх заходів, а від'їздити, коли делегація вже вирушила на наступну зустріч, то без неприємних казусів не обійшлося. На єдиний захід, куди журналістам вхід був вільний, а саме на прес-конференцію, ми, звичайно, запізнилися. І, хоч зала була заповнена японськими журналістами, Геннадію Удовенку довелося... чекати. Нас, непунктуальних.

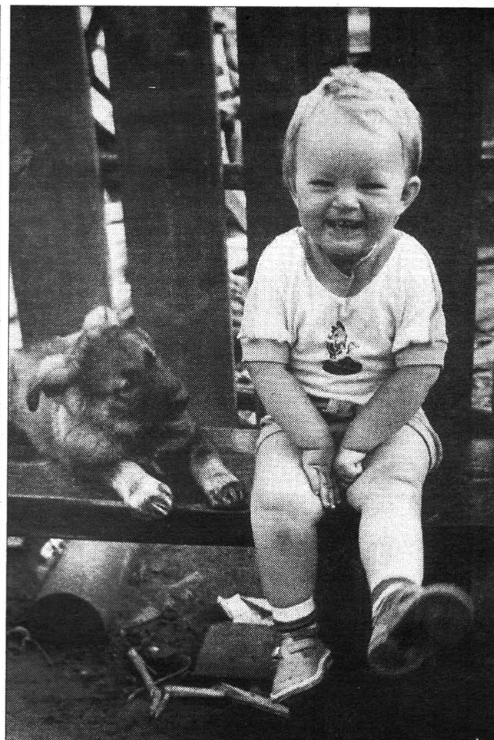
Як ви гадаєте, що у нашого міністра запитали найперше і хто поставив це запитання? Звичайно, кореспондент ІТАР-ТАКС, якого цікавило, як Україна ставиться до розширення НАТО на схід. "Мені часто доводиться їздити за кордон, і так само часто відповідати на це запитання, — сказав Геннадій Удовенко. — Але, відверто кажучи, сподівався, що хоча б в Японії я його не почую". Але, де є російські журналісти, там можна почути і запитання щодо НАТО. "Україна не має наміру вступати до НАТО, — відповів міністр закордонних справ, — хоча наша Конституція не забороняє участь України у військових блоках. Ми вітаємо переговори НАТО і Росії: що кращі між ними складуться відносини, то спокійніше буде на континенті". А взагалі журналістів, які прийшли на прес-конференцію, цікавило все: від ставлення нашої держави до японо-російської суперечки щодо Курил до розв'язання проблеми поділу ЧФ.

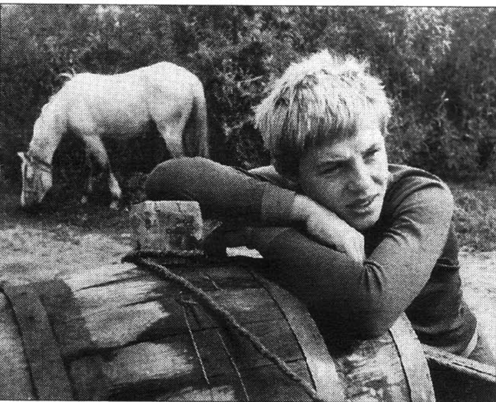
І знову в літаку

Дощ. Кажуть, це — на щастя. Попереду — довга дорога. Застебніть ремені безпеки. Наступна зупинка — батьківщина.

Київ—Токіо—Київ.

(Початок на 1-й стор.).

Маленький Ваня Хомич, напевне, писав ці рядки під мамине диктування. А може, як чеховський тезко, сам шукав «дідуся»: «В редакцію від учня 3 класу. В квартирі холодно, мерзнуть пальці. Хочу їсти. У мами грошей немає». І підпис. Найлаконічніший лист у досьє редакції. Найгучніший крик тривоги — SOS, SOS, SOS...

1 червня буде днем найбільшої фальші, якщо «малі метелики» розсилатимуть ці тривожні сигнали. Якщо змерзлі крильця зігріватиме тільки літнє тепло. Якщо кволі пальчики, втомившись від безпорадної ручки, квецятимуть ганчіркою по лискучих боках чужих лімузинів. Якщо в мами не буде грошей. Якщо...

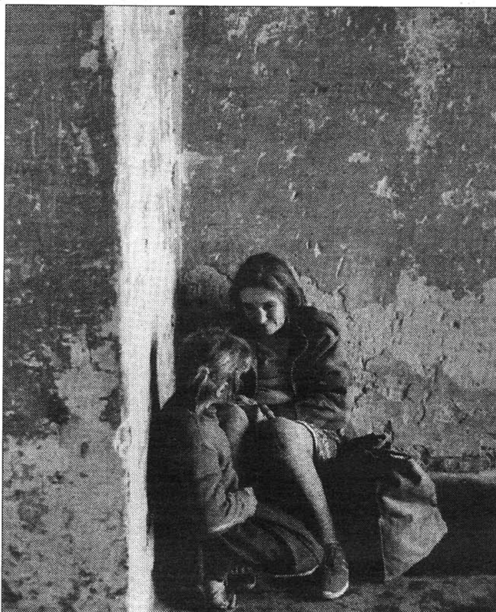
У Міжнародний день захисту дітей не вириваймо слова поета з цих численних «якщо».

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

«Щаслився ж і цвіти, метелику малий, на долю і на волю тополину»

Фото Валерія ІНЮТІНА.

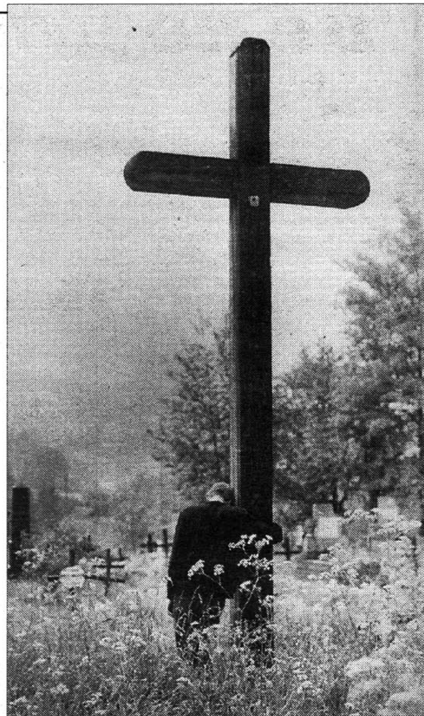

Богдан БЕРЕКЕТА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

ЯК ХРЕЩЕНИЙ БАТЬКО В ХАТУ СМЕРТЬ ПРИВІВ,

або Лише один штрих з енкавеесівського розгулу на Волині

Не пожаліли навіть немовля

Що сталося щось страшне і невідворотне, Зося Магдюк уже не сумнівалася. Та поки вдосвіта буквально бігла на присілок, що під самим лісом, де жили її свояки, ще сподівалася на ліпше. Стайня Парфенюків лише диміла —усе вигоріло, не врятувався від вогню прив'язаний навіть неподалік собака. А як зайшла в хатку, то мало не зомліла від жаху. Її тітка, Варвара Парфенюк, лежала на постелі з простреленими грудьми, біля неї —двомісячне немовля, яке ще не встигли навіть охрестити і дати йому ім'я. Біля вікна побачила мертвими 8-річну Василинку і 5-річного Степанка. Хлопчик лежав навзнак з відкритими очима, в яких подив змішався з жахом. Не розминулися зі страшною смертю і 14-річний Віталик та 3-річний Івась.

І всюди кров, перемішана з мозком, який повилітав з прострелених дитячих голівок. Тут валялася і лампа, в якій не було гасу. Очевидно, вбивці, перед тим як залишити обійстя, вкинули в сіни з обори кілька житніх снопів, облили їх гасом і запалили. Але зробили то поспіхом, бо вогонь у хату не перекинувся.

Не тямлячи, що вона робить, Зося кинулася до колодязя, набрала води, хоча вже вогню не було. Та коли знову переступила поріг, їй раптом здалося, що вбиті діти, з простреленими головами і грудьми, піднімаються і простягають до неї руки. Ніби просять порятунку. Дівчина стрімголов вилетіла з хати і побігла в напрямку лісу, а за нею навздогін дитячі голоси том від того йшла. А тут ще батька їхнього, Миколу Парфенюка, забрали на відбудовні роботи до Луцька, а найстаршого сина Микиту мобілізували до війська. Ні чоловічої поради, ні опори. Одна зосталася Варвара з купою дітей у хаті. Обіпрати, зварити їсти, господарку обійти — і так день за днем.

Раптом загавкали собаки. «Можливо, Микола вернувся», —подумала жінка. Але собачий лемент посилювався —значить когось чужого несе проти ночі.

У двері настирливо постукали. Найстарший Віталик зірвався з лавки.

—Не відчиняй,— застерегла мати, пригортаючи немовля до грудей.

—То свої, Варко, не бійся, — почулося за вікном. То був голос голови сільради Дмитра Дудкевича — вона відразу впізнала.

Першим у хату ступив високий енкаведист з автоматом у руці. Дільничний уповноважений. За ним — голова сільради і четверо місцевих «істребків». І це трохи заспокоїло перелякану жінку, бо один з них — Потапчуків Іван —навіть кумував у них. Тримав до хреста Василинку.

—Где твой сын прячется? — замість привітання визвірився Воротніков.

—Та ось всі діти коло мене, пане, — затремтіла жінка. — А Микита в армії.

—Он дезертировал, предал Родину, — говорив, ніби зачитував вирок Воротніков.

—Я не знаю, — почала плакати Варвара. — Ось учора лист прийшов від сина. Можете прочитати, — і кивнула на стіл.

—Ты мне здесь театр не делай, — дедалі більше

благали-голосили: «Зо-сю-ю!..»

Осінній вітер підхоплював це жахливе голосіння, розносив похнюпленим-осиротілим полем. Дівчині здавалося, що вона божеволіє, що земля вислизає з-під її ніг.

Вивів її з того страшного стану чоловічий голос:

—Що там сталося? На тобі лиця немає.

То був хлопець з їхнього села Степан Леміщук. Уже згодом, коли його заарештували (десь у страшних гулагівських таборах загубилися його сліди — **Прим. авторів**), Зося зрозуміла, що Степан брав участь у національно-визвольних змаганнях. А тоді, наприкінці жовтня 1944 року, вона, захлинаючись сльозами і болем, ковтаючи слова, третє через десяте повідала про те, що побачила в хаті Парфенюків. Степан мовчав, зціпивши зуби, а потім обняв її легенько за плечі і тихо мовив:

—Не бійся — вертайся назад. Треба спорядити їх в останню дорогу. А той, хто пролив невинну кров, — кари не мине, — і щоби заспокоїти дівчину, витягнув кусень хліба і поділився з нею.

Коли Зося повернулася на обійстя Парфенюків, туди вже приїхали з Порицька енкаведисти, метушилися сільські «істребки», боязко сходилися жінки, що жили неподалік.

—Ти дивися, що ці бандери наробили. Навіть немовля не пожаліли, — кипів гнівом дільничний уповноважений старший лейтенант Воротніков, який походжав подвір'ям з автоматом за плечима.

До Зосі підійшов голова сільради Дмитро Дудкевич.

—Можливо, Парфенюки з кимось ворогували? — запитав у дівчини. — Ти нічого не чула?

—Вони нікому злого не зробили.

—Мабуть, бандитам з лісу їсти не дали,—висловлював припущення голова. — Або як свідків їх прибрали, щоби вночі когось не впізнали.

А тим часом шепіт поміж людьми пронісся: Федько то живим зостався! І все, що увечері в хаті відбувалося, на власні очі бачив. Врятувало хлопця те, що спати він заліз на піч, а вбивці туди не заглянули.

Невдовзі на смерть переляканого хлопця привели на власне подвір'я. Він довго нічого не говорив, лише плакав. А тоді показав на дільничного уповноваженого Воротнікова:

—То він убив нашу маму...

Тут же, на спаленому обійсті, з Воротнікова зірвали погони, забрали в нього зброю, зв'язали руки й повезли до райцентру. Забрали і малого Федора. Як свідка.

Як то все сталося

Парфенюки вже повечеряли і ладналися спати. Часи були тривожні, непевні. Лише кілька місяців тому цими краями прокотився на захід фронт, але спокою не було. Час від часу нагадували про себе українські повстанці, яким допомагали в селі. Проводили облави на упівців й енкаведисти, які також мали свої вуха й очі в селі. Почали вивозити людей до Сибіру. Усе змішалося-переплелося в такий клубок, що голова обер-

розпалювався енкаведист. — Знаем мы эти штучки. Он это письмо в лесу написал.

Ніякі докази на нічних «візитерів» не впливали.

—Я последний раз спрашиваю: где прячется твой сын-бандит? — шаленів енкаведист.

Дитячий плач розірвала коротка автоматна черга. Василинка і Степанко, як підрубані, скотилися з лавки на долівку.

І тут автомат заклинило. Хоч як шарпав за ручку замка вбивця, хоч як лаявся, але нічого вдіяти не зміг. У хаті стояв неймовірний лемент і крик.

—А вы чего смотрите, — обернувся Воротніков до «істребків». — Кончайте всех, и поскорее!

За кілька секунд усе стихло. Коли виходили з хати, почувся дитячий плач. То немовля зосталося живе. Добили його пострілом у голову.

Потім підпалили обійстя, випустили кілька автоматних черг по селянській хаті, залитій кров'ю, з боку лісу і зникли в темряві ночі. Щоби вранці усе списати на бандерівців.

Відгомін трагедії

Організатора цієї кривавої оргії Воротнікова судили через кілька тижнів. Показовим судом у селі Ляхову (тепер — Старосілля), де сталася ця трагедія. Дали йому 20 років каторжних робіт. Яка його подальша доля, ніхто на Волині не знає.

Усю вину Воротніков узяв на себе, отже інших убивць не чіпали. Але їм смертний вирок винесли українські повстанці, які знайшли прихисток у навколишніх лісах. Дмитра Дудкевича, хоч як він остерігався і ховався ночами, все-таки вистежила надрайонова боївка СБ і вночі виконала вирок. Повісили його на придорожньому дереві в центрі села. На пострах іншим. Зникли з села й «істребки», які брали участь у цій каральній операції, — Олександр Бойко, Іван Потапчук, Григорій Іванець й Олександр Ретька. Де їхні могили, ніхто не знає.

Микола Парфенюк не переніс того страшного горя —висох, згорів з розпуки і вже в сорок шостому пішов на вічний спочинок. Повернувся з армії Микита —сьогодні він живе в Іваничах.

Після тої страшної ночі, після швидкої смерті батька Федір довго не міг оговтатися, забути про свій біль. Навіть тоді, коли сам оженився і в них із Женею народився первісток — Володько. Та диявольська ніч постійно давалася взнаки, особливо тоді, коли здибував колишніх «істребків», сільських активістів, а надто — родичів убивць у сільському магазині, на весіллях чи просто на вулиці. «Та ніч жила в ньому, як страшна хвороба. Не міг того ні забути, ні тим паче —простити», — сказав нам другий син Федора — Олександр. Знає він то хіба що з розповідей матері, бо народився вже після того, як батько покинув село і подався у світи. Кажуть, що живе десь на Уралі. А в Олександра тепер своя сім'я, трійко дітей. І мати доживає з ним свого віку в селі, де минула її післявоєнна молодість. А старший, Володя, перебрався у райцентр, в Іваничі.

На місці колишньої садиби Парфенюків під лісом —чисте поле. Ніхто там опісля не захотів жити і господарювати. Щоби не вчувати у нічній тиші пронизливих дитячих голосів, які просять їх захистити від убивць. Як то здалося їхній двоюрідній сестрі Зосі того страшного осіннього ранку.

Про ту нечувану трагедію нагадує старожилам села хіба що скромний пам'ятник на старому селянському кладовищі, на якому викарбувано імена Миколи Парфенюка та вимордованої його родини. То останній дарунок своїм батькам, братам і сестричці від найстаршого сина Микити, якого тої горобиної ночі нараче шукали вбивці.

Імена розстріляних Парфенюків викарбувано і на стелі меморіального комплексу в селі Павлівці, де раніше була центральна садиба місцевого колгоспу. Як борців і жертв за утвердження Радянської влади у волинському селі. Викарбувано, наче на глум, поруч з прізвищем Дмитра Дудкевича, який допомагав коїти той страшний злочин і загинув «від рук українських націоналістів».

Так і досі їх вважали би жертвами «бандерівського розгулу», якби в живих не зостався 14-річний Федір.

Замість післямови

Що й казати, жахлива історія, від якої справді кров холоне в жилах. Та, на жаль, не завжди, далеко не завжди, залишалися свідки страшних злочинів, які чинилися на нашій багатостраждальній землі. І ми не можемо назвати їх призвіщів. Та втім, найголовніший винуватець давно відомий — це тоталітарний режим, його ідейні натхненники. Які витворили політичну систему, де людське життя нічого не коштувало, де грубо топотали Божі заповіді, де забули, що таке совість і правда.

Тому й з'являлися такі негідники, як енкаведист Воротніков, як голова сільради й «істребки» з Ляхового. Тупі виконавці, холуї й боягузи. В яких не заговорило нічого людського, навіть тоді, коли піднімали руку на дитину, яку ще недавно тримали «до хреста». А така нечувана жорстокість запалювала людей ненавистю, породжувала насильство з другого боку.

І це один з найбільших злочинів комуністичного режиму в Україні, де всіляко заохочували братовбивство і ворожнечу, де нацьковували нас одне на одного, і з допомогою дрібних подачок, погроз, шантажу, цинічної брехні режим чинив свої підлі справи. І хоч як це прикро, почасти нашими, українськими руками.

І гидкий подих тієї підозри, тієї ворожнечі ми відчуваємо й досі, що не дає нам змоги врешті-решт відчути, усвідомити себе єдиним українським народом. Звільненим від різних ідеологічних догм, від партійних стереотипів.

А далекий застережливий голос предків нагадує з «Літопису Руського»: «Пощо губимо руську землю, зводячи ворожнечу між собою? Вороги руйнують нашу землю і радіють, що боротьба між нами триває ще досі...»

А й справді: пощо? І доки?

Волинська область.

Хапати зірки з неба — це не для тебе?

На Заході їх би назвали дітьми з обмеженими можливостями, дарма, що в наших умовах ці «обмеження» здаються нездоланними. Бракує дрібниць: спеціальних пристроїв на сходах, у громадському транспорті, кваліфікованої медичної допомоги, елементарної уваги з боку тих, в кого можливостей — хоч відбавляй.

Ми можемо бути милосердними, коли це не спричинює зайвих клопотів. Кидаючи копійчину в кашкет одного жебрака на Хрещатику, ми навряд чи розуміємо, чим можемо зарадити ще. Символічна освіта, безробіття, довічне утриманство... — ось той соціальний обшир, який суспільство милостиво залишає їм для існування.

На жаль, вивчати цю суспільну геометрію вони починають ще в дитинстві. Як протистояти впливу ганебного обмежувального комплексу?

У січні 1994 року в Миколаєві відкрито українсько-американський центр ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів. В рамках угоди, досягненої між Елвін Інк. (США), Міністерством соціального захисту населення України, Фондом соціальної реабілітації інвалідів України та місцевою облдержадміністрацією, з метою створення центру до Миколаєва приїхали американські фахівці.

Протягом двох років тривали підготовчі роботи, фінансовані Агентством США з міжнародного розвитку. Американські колеги навчили українських фахівців методиці так званого «раннього втручання», провели тестування з метою відбору майбутніх пацієнтів центру. У червні 1996 року суднобудівний завод ім. 61 комунара передав реабілітаційному закладу приміщення колишнього дитячого садка.

Нині Миколаївське відділення Фонду соціального захисту інвалідів України розгорнуло роботу із залучення державних та громадських організацій до облаштування будинку, яке планують закінчити восени. А доти лікарі, педагоги та соціальні працівники працюватимуть з дітьми в орендованому приміщенні санаторію-профілакторію «Перемога».

Основна мета нового закладу — пристосування хворої дитини до життя серед здорових однолітків, інтеграція в шкільному оточенні. На переконання американських спеціалістів, готувати дитину, тим більше хвору, до школи слід мало не з перших її кроків. Не випадково центр реабілітації обслуговує пацієнтів до 5 років, які, разом зі своїми батьками, опановують науку життя в «звичайному» оточенні. Після 3-годинних занять та лікувальних сеансів в санаторії вони продовжують навчання вдома, із власними татами й мамами.

Завдяки чуйності та професіоналізмові місцевих психологів, логопедів та педагогів-експериментаторів, діти хоч на ці три години забувають про свої хвороби і залюбки спілкуються, граються, навчаються та... дорослішають.

Олександр КРЕМКО (ДІНАУ), фоторепортаж

Наталія ЯРЕМЕНКО, Анастасія СИРОТКІНА (фото), «Голос України»

Будиночок... спотикання,
або Чи має Дитяча картинна галерея «ШОКоладне» майбутнє?

«Шоколадний будиночок», що на Шовковичній, 17, уже два роки, як став об'єктом зіткнення інтересів Кабміну і Дитячої картинної галереї.

Глава київської адміністрації О. Омельченко підтримує Дитячу картинну галерею. Кабінет міністрів обгрунтовує своє право власності розпорядженням екс-прем'єра Є. Марчука № 429-р від 8.07.95 про включення «шоколадного будиночку» в перелік об'єктів, яким надано державного статусу. Обидві сторони звертаються до моральних принципів і різних документів, які взаємовиключають одне одного, але підтверджують законні права кожної із сторін.

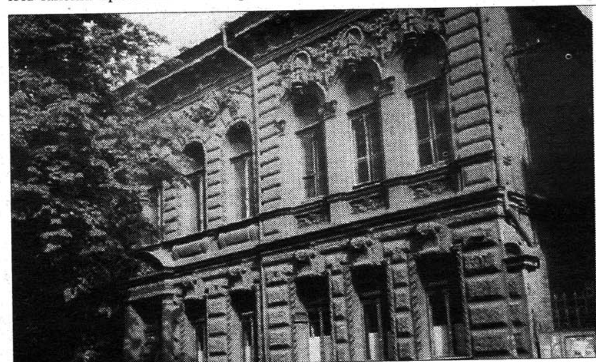
Чи міг подумати український архітектор В. Ніколаєв 1901 року, коли будував цей будинок, що унікальний пам'ятник архітектури, в якому переплелися готика, бароко, мавританський стиль, давньоруське дерев'яне зодчество, буде не лише гордістю Києва...

Близько десяти разів будиночок міняв свій статус — від житлового до палацу одружень. І тільки 1996 року міськвиконком надав приміщення для Дитячої картинної галереї.

Ще одна особливість інтер'єру того часу — всілякі враження, яких нині чимало. Наприклад, прибічники позиції Кабміну вважають, що після реставрації у двоповерховому палаці з мезоніном проходитимуть прийоми на міжурядовому рівні та інші офіційні заходи. А в директора Ю. Гаврилова є сподівання, що Дитяча картинна галерея дасть цілковите уявлення про художні цінності, природу мистецтва не лише дітям, якщо цю єдину в Україні спеціалізовану галерею буде розміщено там. У майбутньому тут можуть відбуватись виставки робіт, скажімо, Айвазовського або Брюллова.

А поки що всі розуміють лише унікальну цінність «шоколадного будиночку», який став будинком розбрату і каменем спотикання...

Усе найліпше — дітям. У майбутньому обіцяють —також. А що сьогодні найліпше? Може, побудувати для них «ще ліпший будиночок»? Або повернути їм цю «шоколадну казку»? Адже в ній колись був будинок. Затишок, тепло, ідилія...

Людмила ІВАНЕНКО, «Голос України»

ДІОГЕН ШУКАТИМЕ ДИТИНУ

Населення України протягом ближчих тридцяти років скоротиться майже на чотири мільйони. Такий висновок, готуючи демографічний прогноз до 2026 року, зробили в Мінекономіки України. Чисельність громадян України в найближчому майбутньому продовжуватиме зменшуватися і на початок 2026 року становитиме 46,7 мільйона чоловік, що приблизно на чотири мільйони менше, ніж «на відповідний період нинішнього року». Щодо перших десяти років, то перспектива безрадісна: скоротиться кількість усього населення і особливо — дитячого. Спочатку загал працездатних дядечок і тітоньок навіть зросте. Але після 2005 року «інерційний» трудовий потенціал почне танути —Україна, яка війни вже п'ять десятиліть не переживала, коли не вважати за війну побудову розвиненого соціалізму й подальшу його руйнацію, переживе щось схоже на повоєнний синдром.

Стан і перспективи відтворення населення України можна вважати критичними. Без довгоочікуваних зрушень в економіці, що потягнуть за собою зростання життєвого рівня, перспектива дожити до 2026 року, втративши лише чотири мільйони і живих, і мертвих, і ненароджених співгромадян, може видатися навіть оптимістичною. Бо ніколи не може бути так погано, щоб не могло бути ще гірше. Учені тим часом пропонують розробити програму державного регулювання відтворення населення. Було би незле нарешті розробити в нашій країні і основи соціальної політики загалом. Звісно, слідом за основами політики економічної.

Людмила **СТУДЬОНОВА**, журналіст; Олександр **КЛИМЕНКО** (фото з музею)

Вірний, незабутній друг

Жінки в житті славетних

1878 рік став для Миколи Лисенка неприємним роком, бо він розлучився з дружиною Ольгою О'Коннор, з якою прожив у шлюбі понад десять років. Побралися, кохаючи одне одного з дитинства. Були далекими родичами й сусідами на Полтавщині. Ольга Олександрівна походила з ірландської родини, яка давно вже стала українською: цьому сприяли змішані шлюби впродовж десятиріч. Була вона дивовижно вродливою дівчиною. Після одруження Лисенки виїхали до Лейпцига, де Микола Віталійович завершував навчання у консерваторії. Ольга Олександрівна грала на фортепіано, співала сама собі та мріяла про кар'єру оперної співачки. Коли повернулися до Києва, підтримала намір чоловіка поїхати до Петербурга, щоб він там остаточно опанував мистецтво оркестрування. А сама вирішила навчатися в петербурзькій консерваторії. Але з Миколою Віталійовичем не повернулася до Києва. Ще два роки вчилася співати, потім захворіла на нервову хворобу, лікувалась у санаторії. Кар'єра оперної співачки так і не склалася. Однак Ольга Олександрівна виступала з концертами. Її сольні виступи відбувалися і в Чернігові.

Розлучення подружжя здивувало багатьох друзів. Письменниця Олена Пчілка писала, що ніколи не розпитувала Миколу Віталійовича, чому так сталося. І він сам ніколи не торкався цієї болючої теми. Близькі до Лисенків люди зійшлися на тому, що їх розлучила хвороба Ольги Олександрівни і відсутність дітей, про яких мріяв композитор. Вони розлучилися неофіційно, бо, як писала Олена Пчілка, «Ольга Олександрівна не хотіла розводу, усієї тієї бридкої ганеби й тяганини». Тому «і порізнення її з Миколою Віталійовичем до кінця його життя зоставалося без офіційного кінця. По давньому закону без розводу ні одна, ні друга «сторона» не могла взяти нового шлюбу, він міг бути лише «гражданський»...

Олена Пчілка писала: «Як я слухаю той твір Миколи Віталійовича на слова «Коли розлучаються двоє» та й другий «І широкую долину, і високую могилу, і що снилось-говорилось, не забуду я», передо мною завжди встає постать Ольги Олександрівни Лисенкової». Вона дожила до радянських часів і померла в середині 30-х років.

У великий піст 1878 р. Микола Віталійович поїхав з концертами до Чернігова. Радів, що може переключитися зі шлюбних прикростей на справжню роботу. Чернігівці любили композитора і зустрічали його як національного героя. На концерти Лисенка зібралася вся інтелігенція міста. Коли виїздив до Києва, композитора проводжав увесь Чернігів. Про поїздку, яка принесла задоволення і заспокоїла його, Микола Віталійович згадував: «Меж юных дев, увенчанных цветами, была одна брюнетка с темными, живыми, искристыми глазами...» У розмові з нею Микола Віталійович відкрив, що дівчина готувалася до зустрічі з ним. Прийшла в дім Подольських, де був він. Дівчині дуже хотілося бачити композитора, тому вона таємно спостерігала за ним, причаївшись за самоваром. Микола Віталійович дізнався також, що «это была Ольга Липская, дочь отставного полковника, родом из поляков, но принявшего во время восстания 1863 г. православие, женившегося на одной из черниговских дворянок». Композитор і вісімнадцятирічна дівчина стали друзями. Микола Віталійович був приємно вражений тим, що юна Оля — здібна піаністка. До того ж чудово малювала. Їй подобалися виконавська манера Лисенка, його стиль творення композиції. Відчула в собі бажання навчатися саме в нього. Коли батько Олі спитав композитора, чи згоден він стати вчителем доньки, Микола Віталійович погодився з радістю.

Жила Оля в домі композитора разом з його батьками. Вранці — заняття музикою. Потім вони гуляли, читали. «Тут любовь наша свела друг с другом», — так пізніше писав Микола Лисенко. І додав: «Я ей очень многим обязан и она истинная героиня-женщина.»

У 1879 р. Ольга Антонівна Липська стала невінчаною дружиною Миколи Віталійовича Лисенка.

Непросто склалося у Миколи Віталійовича з Ольгою Антонівною. Старший від дружини на вісімнадцять років, композитор ставився до неї як до дружини та дитини водночас. Ольга Антонівна відчувала це і намагалася бути старшою, щоб довести чоловікові: на неї можна покластися. Вона стала помічницею композиторові не лише у творчості. Завдяки їй Лисенко знаходив час для композиторства, гастрольних подорожей і для викладання музики дітям. Так Микола Віталійович заробляв гроші для своєї сім'ї.

Ольга Антонівна дуже любила своїх дітей. Їх у Лисенків було четверо: Катря, Галя, Мар'яна, Остап. Уранці вона збирала малечу до «тієї капосної гімназії», казала: «Без діла жити — тільки небо коптити». Остап Лисенко згадував: «**Встаєш до гімназії, а вже форма твоя випрасована і на столі сніданок, в кімнатах чисто, привітно — і у всьому мамині руки впізнаються. Лагідні й тривожні, невтомні й ніжні мамині руки. Вони готували найсмачніші у світі страви, перегортали сторінки наших гімназичних зошитів, легким, обережним дотиком торкались дитячого лобика, міряючи температуру, білими лебедиками літали над клавішами рояля**». Вечорами, коли Миколи Віталійовича ще не було вдома, Ольга Антонівна вкладала дітей у ліжечка, сідала за фортепіано і грала за їхнім бажанням п'єси Чайковського, Шумана або Миколи Лисенка. «Якось під час гри, — згадував Остап Миколайович, — обернувся я на легенький скрип дверей. Дивлюся — на порозі батько. Погрозив пальцем: мовляв, мовчи. Стоїть, слухає. Не знаю, що вчувалося йому на цей раз у шуманівських «Мріях». Та коли я знову обернувся, сльоза росинкою застигла на його обличчі».

До себе Ольга Антонівна ставилася по-спартанському: не терпіла коштовних речей і прикрас. Одягалася просто, але зі смаком.

Турбот вистачало, але Ольга Антонівна знаходила час для самостійного вивчення англійської та французької мов. Багато читала. До церкви не ходила, але співчувала релігійним поглядам Миколи Віталійовича. Окрім дітей і чоловіка, Ольга Антонівна доглядала брата Олександра Липського, засудженого до смертної кари за участь у замахові на царя Олександра III. Він зберіг собі життя тим, що прикинувся психічно хворим. Тривалий час Олександр Липський провів у лікарні, здоров'я та психіка його були кволі. Ольга Антонівна ходила за братом, як за малою дитиною.

Був у неї один знайомий, який мав симпатію усієї родини — народоволець Григорій Мачтет, автор знаменитої пісні «Замучен тяжелой неволей». Його дуже любили слухати. Особливо діти Ольги Антонівни. Григорій Мачтет провів двадцять місяців в одиночній камері, він добре знав звичаї Америки та Німеччини, бо жив там. Із благословення російського поета Некрасова став на літературний шлях.

У 1900 році, коли їй ледь виповнилося сорок років, Ольга Антонівна раптово померла. Осиротів Микола Віталійович. Їхній син Остап згадував: «Якось невдовзі після раптової смерті матері застав я, повернувшись з гімназії, батька за роялем. У всьому домі не було ні душі. Рояль то благав і плакав, то щось ніжно і пристрасно шепотів... Мені здалося, що в ці хвилини він найдорожчою для цього мовою звуків продовжує незакінчену розмову з нашою мамою, вірним, незабутнім другом своїм».

У 1907 році композитор Лисенко знову приїхав до Чернігова. Розпорядником його концерту був Михайло Коцюбинський. Як і того пам'ятного 1878 року, виступи Миколи Віталійовича відбувались у великій залі Дворянського зібрання з великим успіхом. Добрий чернігівський знайомий Гліб Лазаревський зустрічався з композитором, приймав його у своєму домі і залишив цікаві спостереження: «Микола Віталійович значно постарів і піддався часові, але, як і завжди, він опікувався якою-небудь гарненькою концертанткою з відтінком певного старосвітського лицарського залицяння до неї».

Але ніхто не замінив йому Ольги Антонівни Липської — його невінчаної дружини, матері його чотирьох дітей, відданого друга і натхненника у творчості.

Через п'ять років після відвідин Чернігова композитор Лисенко помер, залишивши нам у спадщину музичні твори, навіяні коханням до Ольги Антонівни Липської.

Чернігів.

Кобза — добре забута лютня

А історія української музики — як той дорогий рояль, ключі від котрого досі шукають

ДУША українця справді загадкова. Вона нікуди не поспішає. Хай як це дивно, але нашу музику щойно вперше чітко класифіковано за стилями епох: Середньовіччя, Ренесанс, Бароко... До Лідії Корній та її «Історії української музики» самодостатньо цього ніхто не зробив. Структурували хіба що Бароко. Так, ніби цієї історії не було. Себто було — але у Старому Світі чи нехай навіть у Росії, в малярстві, музиці чи театрі, але в кожному разі — не в нас. Ми, на відміну від Західної Європи, мало знаємо себе. Навіть нині пересічну Україну більше цікавлять посередні сусідські таланти, аніж солідні свої.

Ця загадка привела нас до професора Національної музичної академії імені П. Чайковського Лідії КОРНІЙ.

— Ваш підручник називають принципово новим. Ви писали в шухляду чи, може, навпаки, вам його замовили?

— Таких пропозицій не було. Цього підручника не було навіть у планах консерваторії. Писала два роки, а потім звернулася до «Музичної України». Деякий час він там полежав, доки не стало зрозуміло, що видати не зможуть. Тоді я звернулася до методкабінету Мінкультури. Книгу внесли до планів, але безрезультатно. Є невтомний діяч на ниві української культури пан Мар'ян Коць з Нью-Йорка. Прочитавши рукопис, він уже наступного дня завіз перший примірник до Харкова, де в журналі «Березіль» одразу розпочали роботу над макетом. Готовий макет пан Коць доправив до «Наукової книги».

— Чим ваша методологія відрізняється від старої?

— Я спираюся на концепцію Грушевського, згідно з якою український етнос почав формуватися в середині першого тисячоліття нашої ери, а Київська Русь була ранньоукраїнською державою. Радянська історіографія початок українського етносу вела з XIV століття.

— Коли ж зародилася українська професійна музика?

— Після прийняття християнства. То була церковна музика. На ранньому етапі це, мабуть, були запозичення з Візантії та Болгарії, але згодом у Києві сформувався власний стиль, я його називаю старокиївським. У Росії кажуть «давньоруський партесний спів». У XVI столітті він досяг розквіту. А в XVII з'явився український стиль багатоголосого (партесного) церковного співу. Ця музика не поступалася західноєвропейській церковний музиці епохи Бароко.

— Найдавніші українські народні інструменти?

— На сопілці грали ще до Київської Русі, а найпопулярніші лютнеподібні інструменти кобза й давня бандура стали поширеними з XVI століття.

— З чого починалося оперне мистецтво України?

— У середині XVII століття у братських школах з'явилася шкільна драма з музикою. Це був духовний жанр, і музика звучала в ньому церковна. Драми, на жаль, збереглися без музики, але на їх музичність вказують тексти. У драмі звучали сольні номери, інструментальна музика і співав хор, функції якого були такі самі, як і в античній трагедії. У збірниках кантів мені вдалося віднайти записи деяких музичних номерів шкільних драм. Гадаю, в збірниках кантів цю музику й записували. Музики було багато — приблизно тридцять драм. На основі різдвяних драм виник вертеп. І драми, й вертеп мали ознаки, що зближували їх з оперою. Але першою справжньою оперою була «Демофонт», якого на італійське лібрето написав Березовський. 1773 року цю оперу поставили в Італії.

— Цікава тема — вплив української музики на музику інших народів.

— Уже в XVI столітті в Польщі був поширений український фольклор. У ренесансних західноєвропейських лютневих та органних збірках можна знайти танці «Гайдук» або «Козак». Українська музика XVII — початку XVIII століття була надзвичайно високого рівня, як і культура загалом. З середини XVII століття в Росії почали запроваджувати багатоголосу українську церковну музику барокового стилю. Це явище пов'язане з церковною реформою патріарха Никона. За Никона відбувалося пряме перенесення досягнень української культури на російський грунт. До Росії систематично вивозили з України музикантів, а іноді цілі хори, багато українських ченців створювали в Росії нові монастирі. У другій половині XVIII століття ряд музикантів, що народилися і здобули добру освіту в Україні, писали духовну музику для Росії. До речі, наші новації наразилися там на значний опір.

Інтерв'ю взяла
Людмила **МИКИТЕНКО**.

Петро ТОЛОЧКО, академік Національної академії наук України

Політична еліта і народ у новій Україні

СИСТЕМНА криза в Україні, яка позначена тенденцією до поглиблення, дедалі настійливіше ставить перед нами запитання: хто винен?

Пошуки винних за межами України, що ми охоче робили впродовж перших років незалежності, більше не дають бажаних дивідендів. Не переконують людей і посилання на те, що всі наші біди закорінені в комуністичному минулому. Ще менше втішає теза, згідно з якою труднощі є платою за незалежність. Адже всі добре пам'ятають: незалежність тому й виборювали, щоб позбутися отих наших вічних "тимчасових труднощів".

Отже, якщо ми справді зацікавлені в кращому майбутньому, відповіді на сакраментальне питання нам не уникнути. Зрештою, вона вже є. Народ, принаймні його більшість, переконаний, що причини його стражденного становища — в некомпетентності і корумпованості політично еліти. Натомість із вуст високопоставлених представників останньої, а іноді й відомих інтелектуалів, зриваються розпачливі бідкання з приводу незрілості народу, який ніяк не може збагнути своїх істинних інтересів.

Таким чином, маємо альтернативи. Згідно з однією, політична еліта України хороша, але їй не пощастило з народом. За іншою, народ хороший, але має непродуктивну політичну еліту. Обидві тези заслуговують на спокійний і неупереджений аналіз, оскільки третього винного у наших негараздах просто не існує в природі.

Почнімо з першої тези: "політична еліта хороша, а народ незрілий". Теоретично така ситуація можлива. Історія знає приклади, коли еліта, або якась її частина, настільки випереджала у своєму розвиткові час, що народ справді не міг зрозуміти її поривань до нового життя. Згадаймо, що саме цим пояснювалися невдачі декабристського руху в Росії 1825 р. Не змогли повести за собою українські народні маси і провідники УНР в 1917—1920 рр. Хоч би що ми сьогодні говорили, а головна причина краху їхніх ідей — у нерозумінні психології власного народу. Вони щиро хотіли його ощасливити, а він їх не зрозумів і не підтримав. Зрештою, це визнав і один із найвідоміших державно-політичних діячів УНР В. К. Винниченко.

Можна було б поширити цей логічний ряд і на наш час, але надто вже відрізняється він від попередніх. Незалежність отримали безкровно. Народ майже стовідсотково підтримав її. Україна, що визнавали іноземні експерти, за своїм технологічним рівнем була однією з найпідготовленіших до переходу на ринкові умови розвитку. Зовнішньої військової небезпеки, як це було в 1917—1920 рр., немає. Непорушність кордонів, які визначилися ще за існування Радянського Союзу, визнана усіма нашими сусідами. Для можливості виявити себе новочасна політична еліта отримала не місяці, а роки. І коли за цей, досить тривалий час, вона не тільки не примножила спадок, залишений попереднім, як ми його потім назвали, антинародним режимом, а умудрилася його розгубити, розтринькати, виникає абсолютно закономірний сумнів у її моральному праві очолювати цей народ.

Цьому невтішному висновку, начебто, суперечить факт прийняття Конституції незалежної України, яка, за визнанням учасників цього процесу та й іноземних експертів, є однією з найкращих в Європі. Хіба ж це не заслуга політичної еліти? Звичайно, заслуга, але перебільшувати її не слід. По-перше, конституції більшості країн хороші. Такими були і всі конституції СРСР. У них, як правило, відбитий світовий юридичний досвід, і єдиною заслугою політичної еліти тієї чи іншої країни є добра воля до його запозичення. По-друге, прийняття Конституції, це, по суті, лише декларація намірів політичної еліти. Справжня її сутність виявляється у тому, чи має вона політичну волю дотримуватися духу і букви цієї конституції. Взаємні звинувачення Верховної Ради і президентських структур у поширенні тих чи інших норм засвідчують не надто шанобливе їх ставлення до Основного закону. Ще більшою мірою якість політичної еліти виявляється у її ставленні до соціальних прав трудящих, гарантованих Конституцією. Реальний стан справ у цій сфері засвідчує, що тут у нас самі лише втрати.

Українські урядовці полюбляють виголошувати тривіальні істини, що добробут народу прямо залежить від обсягів валового національного продукту. З цим важко не погодитися. Люди не можуть зрозуміти іншого. Чому від падіння виробництва біднішають не всі. Частина наших громадян не тільки не страждає за таких умов, а казково багатіє. До цієї невеликої групи щасливих (або нових) українців, що вже очевидно для всіх, входять і представники правлячої еліти. Отже, запропонувати працюючу модель економічного розвитку України і мобілізувати народ на її реалізацію політична еліта не може, а брати участь у таємному перерозподілі загальнонародної власності, а фактично — в безсоромному пограбуванні своїх людей, у неї вистачає хисту. Народу ж, заради якого, начебто, і відбуваються всі перетворення, ця еліта вручила папірці (ваучери), створивши ілюзію його участі у приватизації.

Ще зовсім недавно дехто з українських політиків задавався питанням: що ми будуємо? Сьогодні вони вже не ставлять його. Напевне, зрозуміли, що будуємо систему державно-кланового капіталізму в її відомому банановому варіанті і їх це цілком влаштовує.

Світовий досвід переконує, що політична еліта ідеальною ніде й ніколи не буває. Беручи участь у черговому переділі власності, вона не упускає і свого шансу. Українська не є винятком з цього правила. Інша справа — рівень апетитів. Інстинкт самозбереження у більшості випадків диктує певні правила гри. У розвинених капіталістичних країнах світу політична еліта, незалежно від партійної належності, намагається втримувати рівновагу у володінні власністю. Норма нерівності в них визначається співвідношенням 1 до 5—7. При цьому так званий середній клас, який, по суті, є основою суспільної і державної стабільності, сягає 65—70%. Він же є і основним інвестором виробництва.

Спостереження над ситуацією в Україні показує, що у нас політична еліта втрачає будь-яке почуття міри. Нерівність сягає співвідношення щонайменше 1 до 20. Середнього класу немає. Є дуже багаті і дуже бідні. Причому останні становлять, практично, ті самі 65—70%, які в розвинених країнах припадають на середній клас. Це вкрай небезпечна ситуація, у тому числі і для самої еліти. Вона своїми руками створює революційну ситуацію і в результаті може втратити все.

Чи розуміють це провідники українського суспільства? Однозначно відповісти неможливо. Найбільш прагматичні, очевидно, розуміють, але сподіваються, що в критичний момент їм вдасться виїхати туди, куди раніше "виїхали" їхні капітали. Інші хапають, не особливо переймаючись наслідками. Дорвались, і намагаються максимально скористатися з ситуації. Президент України Л. Кучма назвав це явище "культуванням психології тимчасовості з її неодмінним атрибутом — прагненням взяти все сьогодні, щоб завтра не було пізно".

Серед політичної еліти, звичайно, є й такі, хто щиро вболіває за долю народу, причому, як серед лівих, так і серед правих. По-різному вони уявляють собі дорогу до світлого майбутнього, але однаково непідвладні спокусі "жовтого диявола" і не продають йому душу. Це політики-романтики, які, на жаль, ніколи не були в більшості і не робили політичної погоди.

Із вуст деяких інтелектуалів час від часу лунають заспокійливі заклики. Мовляв, нічого катастрофічного не трапилось. Україна знала й гірші часи. Сьогодні ж вона незалежна держава, а заради цього можна й потерпіти.

Чи не правда, знайомі ноти? Знайомі ще з соціалістичного минулого. Тоді також краще життя обіцялося для "дітей та онуків", і заради їхнього щастя нинішнє покоління мало змиритися із "тимчасовими труднощами". Така філософія цинічна і засаднично ущербна. Цинічна тому, що закликають одні, ті, що мають і незалежність, і до незалежності, а мусять терпіти інші, хто має саму лише незалежність. До того ж заради примарного щастя майбутнього покоління приноситься в жертву нинішнє. А ущербна тому, що ніколи не будуть багатими діти, якщо їхні батьки приречені на бідування. З жебрацької торби не народиться ріг достатку.

Згідно з Арнольдом Тойнбі, цивілізації розвиваються за формулою "виклик—відповідь". Не будучи безумовною, теорія ця набула неабиякого поширення. Сподобалась вона і деяким українським інтелектуалам, згідно з якими Україна не знайшла прийнятної "відповіді" тому, що не увійшла в стадію "виклику". Якщо під викликом розуміти ситуацію катастрофи, то її це, слава Богу, немає. Але ж і від благополучної вона дуже далека. Об'єктивно "виклик" є. Інша справ, що наша політична еліта ніяк цього не може чи не хоче збагнути. Щорічні демографічні втрати, що сягають понад 350 тисяч чоловік, здатні привести провідників будь-якої цивілізованої країни до шоку. Додайте до цього занепад економіки, науки, освіти, соціальної сфери і ви отримаєте той самий "виклик", який мав на увазі Тойнбі. Хіба ж він не змушує нас шукати адекватну "відповідь"?

Говорячи "нас", звичайно, маю на увазі насамперед політичну еліту, яка взяла на себе відповідальність за долю народу і держави. Адже на те вона й еліта, щоб бачити далі і відчувати краще. Історичний досвід, у тому числі і наш власний, засвідчує, що коли "відповіді" не може знайти політична еліта, за неї це робить народ. І тоді виникають соціальні вибухи, революції, від яких страждають усі: і політична еліта, яку просто змітають з кону історії, і сам народ, який втрачає, як правило, і те, що мав до цього.

Від еліти перейдемо тепер до народу. Тема ця надзвичайно делікатна, якоюсь мірою навіть небезпечна. За українським народом, стараннями інтелектуалів, міцно закріпилась харизма "талановитого" і "роботящого", але "нещасного". Попри свої чесноти, він упродовж віків перебував в уярмленому становищі, був жертвою в руках агресивних сусідів: литовців, поляків, татар, росіян. Здавалося, звільнися цей народ від залежності, отримай власну державу, і його талант, помножений на виняткову працелюбність, може гори вергати.

Сподівання ці, на жаль, не справдилися. Дива не сталося. Значною мірою через бездарність і корумпованість політичної еліти. Але ж і вона є частиною народу. Звичайно, аморальність еліти не додає народові історичного оптимізму, не мобілізує на нові звершення. Але те, що відбувається у нас, важко пояснити навіть неспроможністю провідників. Прикро про це говорити, але ми втратили навіть ту природну самоорганізованість, яка притаманна братам нашим меншим.

Живемо у власній державі, порядкуємо в ній самі, то що ж заважає нам бути цивілізованими людьми? Не можемо звести новий дім, то хоч би старий прибрали і побілили. Та нас не вистачає і на це. Чому ми так опустилися? Невже й справді не можемо без батога?

Пам'ятки культури волають про допомогу. Нам байдуже. Природа гине перед очима — не біда. Міста брудні, житловий фонд у руїні — спокійно миримося з цим. На вулицю страшно вийти вечірньої пори — так само терпимо. Таке враження, що не жителі ми одвічні на землі, не господарі, а тимчасові квартиранти. Все чекаємо, що хтось нам облаштує наше життя, або самі прилаштуємося до чужого, кращого. Куди поділися колективні, комуністичні в минулому, суботник, ударні будови, великі почини? Доіронізувалися з приводу дармової праці на когось, що тепер і на себе трудитися не хочемо? Стали нацією гендлярів? Правда, торгуємо чужим крамом.

Після певного пожвавлення політичної активності, викликаного розвалом Радянського Союзу і отриманням Україною державної незалежності, народ неначе поринув у летаргічний сон. Звичайно, цьому є об'єктивні причини. Не справдилися його романтичні сподівання на краще життя, гірке розчарування викликали нові провідники нації. Але тут і сказав би народ своє вагоме слово. Якщо не на мітингах чи маніфестаціях, що є звичайним для цивілізованих країн Заходу і передбачене нашою Конституцією, то хоч би під час виборчих кампаній. Він же, практично, безмовний. Його називають "мудрим і терплячим", а він просто інертний. Лінується навіть підійти до урни і опустити до неї свій "голос". А потім дивується: звідки взялися у нього такі керівники?

Якось мені довелося відверто поговорити з одним із депутатів Верховної Ради. На моє обурення конформістською позицією більшості народних обранців і їх відвертим зрощенням з корумпованою владою і тіньовою економікою, він відповів, що винні у цьому не так депутати, як ми, виборці. Вибирайте кращих і порядних, і тоді не доведеться переживати розчарування.

По-різному можна поставитися до цієї відповіді, але не можна не відчувати в ній і гіркої правди. Народ (та його частина, що ще бере участь у виборах), на жаль, обирає не найкращих (вони, у більшості своїй, і не балотуються), а схожих на себе. До того ж, народ надто довірливий, легко піддається обману, чим безсоромно користуються претенденти на звання "народного заступника". В структурованих суспільствах, де є сильні партії і соціально активний середній клас, вірогідність невдалого вибору зменшується. Але в нас немає ні сильних, ні виборів за партійними списками, ні середнього класу.

Взаємні претензії влади до народу і народу до влади балансуються, до певної міри, лише засобами масової інформації. Перебуваючи цілком на службі у перших трьох гілок влади, четверта вміло маніпулює громадською думкою. З одного боку, вона, начебто, і обурена жалюгідним становищем народу, співчуває йому, а з іншого називає заяви лівих депутатів парламенту і керівництва профспілок на його захист не інакше, як дешевим популізмом, а то й намаганням розкачати човен. Перед 18 березня 1997 року засоби масової інформації, за незначним винятком, дружно доводили, що масова участь людей у Всеукраїнській акції протесту тільки погіршить економічну ситуацію в Україні. При цьому народові робилися компліменти, що він "мудрий і терплячий" і не піде на поводу у тих сил, які намагаються будь-що дестабілізувати ситуацію. Він і не пішов. Акція протесту, по суті, провалилась, а народ, замість відшкодування державою багатомісячного боргу, отримав чергову порцію компліментів.

В уяві влади народ, який не підтримав акцію протесту, в котрий раз виявив свою зрілість. Насправді ситуація не є такою однозначною. Мусимо бути свідомі того, що соціальної гармонії ніде і ніколи в світі не було. Політична еліта, декларуючи гасло піклування про своїх підданих, ніколи не докладала особливих зусиль до його реалізації. Час від часу до цього її примушував сам народ. Масові акції протесту, звичайно, в цивілізованих формах, хоч як парадоксально це прозвучить, потрібні і корисні для суспільства в цілому. Вони є тим набатним дзвоном, який не тільки віщує соціальне неблагополуччя, але й стимулює сильних світу цього шукати кращі альтернативи розвитку. А у нас, виходить, можна й не шукати. Маніфестації і мітинги є невід'ємним елементом демократичного ринкового суспільства, без якого не можуть нормально розвиватися його економіка і соціальна сфера. Без них не живуть навіть найблагополучніші країни Заходу.

Що ж стосується популярного вислову про розкачування нашого незалежного човна, то вживає його не той, хто виходить на демонстрації, а той, хто змушує до цього.

З усього сказаного напрошується висновок, що в новій Україні народ і його політична еліта гідні одне одного. Ніхто не кращий і ніхто не гірший. Усі ми, говорячи словами першого Президента суверенної України Л. Кравчук, "маємо те, що маємо". А якщо відвертіше, то маємо те, на що заслуговуємо.

Україна — найкраща!

Так скандували грецькі вболівальники на чемпіонаті Європи з художньої гімнастики

А завершився цей турнір, що відбувався в місті Патри (Греція), тріумфом української школи художньої гімнастики. Ще б пак — її представниці здобули найбільше нагород: три золоті, три срібні і дві бронзові. У росіянок, відповідно, 4, 2, 1, у білорусок — 1, 4, у гречанок — 1, 3...

Але найголовніший наш здобуток — блискуча перемога в багатоборстві одеситки Олени Вітриченко, яка стала абсолютною чемпіонкою Європи-97. А до цього додала ще кілька нагород. Зокрема, золоту — у вправах із обручем.

Героїня континентального чемпіонату, її мати і тренер Ніна Вітриченко, президент Федерації художньої гімнастики України Альбіна Дерюгіна, віце-президент ФХГУ Ірина Дерюгіна та чимала група юних гімнасток були присутні на прес-конференції, присвяченій підсумкам виступів у Патрах.

Альбіна Миколаївна Дерюгіна детально розповіла присутнім, як проходив чемпіонат. Вона також висловила надію, що прийде час — і українська художня гімнастика, попри всілякі перепони її «друзів», неодмінно стане знову монолітною. Її поважатимуть і боятимуться всі без винятку суперники. Адже ми маємо двох найсильніших у світі гімнасток Олену Вітриченко та Катерину Серебрянську, велику групу здібної юні. Якщо наші спортсменки підтримуватимуть одна одну, то й суперницям буде значно важче.

— Торік на таких змаганнях найсильнішою була Катя. Хоча Олена виграла чотири золоті нагороди в окремих видах. І от цього разу здійснилася заповітна мрія Вітриченко...

Враженнями від чемпіонату поділилася також Ірина Дерюгіна, яка на ньому була ще й суддею:

— У нашому специфічному виді спорту, як правило, змагаються не лише гімнастки, а й судді також. За заявкою, яку зробила наша федерація, від України судити мали Ніна Вітриченко та Ірина Дерюгіна. Але Держкомспорт мав своє «бачення ситуації». Тому арбітрами назвав Любов Серебрянську та Ірину Дерюгіну. Це при тому, що збірну на 95 відсотків складали гімнастки, які входять до нашої федерації. Жодні наші доводи не вплинули на панів керівників. Нам сказали: їдьте, добивайтесь результату. А там, можливо, і змінимо ситуацію.

Нам весь час казали, що перемоги в турнірах «Гран-прі» це — непереконливо. От виграєте чемпіонат Європи, тоді... Ми були дуже здивовані, прилетівши додому. Коли вийшла Вітриченко, то діти, які зустрічали нашу команду, ... поховалися. Коли з'явилася Серебрянська, вони повискакували, мов з-під землі. Пролунали вітальні вигуки, овації. Смішно, бо всім добре відоме ім'я режисера цього неприваблив ого спектаклю.

Що ж, ми перемогли. І цим, гадаю, відповіли опонентам. Результатом дуже задоволені. Особливо ще й тому, що Олена Вітриченко виграла боротьбу не тільки з суперницями, а й із ... суддями. Необ'єктивність спостерігалася — не те слово. Отже, Оленці треба було бути вищою від конкуренток на дві голови. І вона виявилася молодчиною.

Далі до розмови підключилася Ніна Вітриченко:

— Греція — щаслива країна для моєї доньки. Тут вона, як правило, здобуває самі перемоги. Пригадуються події трирічної давнини. У Салоніках на чемпіонаті Європи Олена також виступала успішно. Була першою в командних змаганнях, другою в багатоборстві, а також виграла ще три вищі нагороди в окремих видах. Після цього настали не найкращі часи. Виникли проблеми, про які вже не раз згадувалося. Але Олена — відмінна спортсменка і, як кажуть у боксі, вміє тримати удар. Вона не здавалася і вірила, що зможе бути першою. Їй дуже допомогло, що на її боці була федерація, що вона нинішнього року переможно пройшла престижними турнірами. Сім із них — «Гран-прі». Тому цього разу я чомусь навіть не сумнівалася, що грецьке повітря буде цілющим не тільки для Олени, а й для всіх дівчат, які представляли Україну. Перемога моєї доньки має велике значення і для групи молодих гімнасток. Усе тут дуже взаємопов'язано. Тому юні спортсменки і самі не пасли задніх.

Зрозуміло, що журналісти хотіли дізнатися багато чого від самої абсолютної чемпіонки Європи. Я, зокрема, запитав її що вона відчувала, коли після двох видів багатоборства її обійшла Яна Батиршина з Росії.

— Після цього мені ще більше захотілося боротися. Про емоції постаралася забути, хоча бачила, як судді «допомагають» суперниці. Така ситуація ще більше мобілізувала мене...

Тепер Олена разом із мамою збираються до рідної Одеси. «Я вже півроку не бачила свого тата», — пояснила Олена. Але її сезон не завершується. Попереду чемпіонат світу у Німеччині. А в жовтні у Нідерландах — завершальний, восьмий, старт у «Гран-прі», де Олена впевнено лідирує. Вона не робить секрету з того, що збирається ще раз виступити на Олімпіаді. Про це та інше ви зможете дізнатися з ексклюзивного інтерв'ю, яке гімнастка дала нашій газеті.

Репортаж із прес-конференції вів **Віктор БРАНИЦЬКИЙ.**

На знімку: Альбіна Дерюгіна, Ніна Вітриченко, Олена Вітриченко, Ірина Дерюгіна.

Іван ОЗЕРЧУК, *журналіст*

«Вікотек-Кап» — підсумки й нові задумки

Як ми вже повідомляли, на кортах ФК «Динамо» (Київ) відбувся представницький міжнародний юнацький тенісний турнір «Вікатек-Кап», в якому змагалися спортсмени 1981 року і молодші. Цього разу вони пройшли під знаком переваги української школи.

Львів'янка Ольга Лазарчук (дев'ята позиція в європейському юніорському рейтингу), яка нинішнього року вже виграла чемпіонат України та Кубок «Антея», і на динамівських кортах не дала нікому жодного шансу.

У фіналі Оля зустрілася зі здібною киянкою Діаною Чкуаселі. Абсолютна перевага Лазарчук — 6:2, 6:1.

У юнаків так само яскраво виступав ще один представник Львова Орест Терещук. Він легко, мов на одному подиху, взяв гору над білорусом Василем Кажерою — 6:1, 6:1.

Через хворобу одного з учасників перемогу у парному турнірі юнаків присудили московському дуетові: Носов-Іванов. А в дівчат фінальна гра відбулася. Тут відзначився міжнародний колектив у складі: Ганна Анюхіна (Київ)—Наталя Студеніна (Мінськ). Він переконливо переграв пару: Валерія Бондаренко (Кривий Ріг)—Світлана Прохватило (Харків) — 6:0, 6:1.

—Чи були проблеми з організацією турніру? —запитав одного із його «батьків», директора фірми «Кінетик» Сергія Коноваленка.

—Головне наше досягнення — що після торішнього дебюту нашому турнірові надано статус promotion. Тепер настав час переходу до «серії два» з обчисленням відповідного коефіцієнта, яке робить Європейська федерація (ЄФТ). Турнірові «Вікотек-Кап» завдяки цьому буде надано вищий статус.

Стосовно організації, то, як кажуть, усяке було. Але проблемні питання одразу розв'язували. І насамперед це завдяки голові оргкомітету турніру, відомому українському політикові, голові Народно-демократичної партії Анатолієві Сергійовичу Матвієнку. До речі, він взагалі прекрасний спортсмен, і вправний тенісист зокрема. Анатолій Сергійович професіонал у всьому. Тому будемо щасливі співробітничати з ним і надалі. Було б лише його бажання допомагати нашим змаганням. Більшість витрат взяла на себе компанія «Вікотек». А її генеральний директор Віктор Кононенко був душею нашої справи. Сьогодні важко знайти людей, які вкладали б гроші у юнацькі змагання. А тут ще й не комерційні. Справжнє благодійництво. Ми вдячні також «Голосу України», який ось вже вдруге і, сподіватимемося, не востаннє, став інформаційним спонсором «Вікотек-Кап».

—Які перспективи вашого турніру?

—За короткий час його існування він став досить популярним не тільки в Україні. Тому спільно з Федерацією тенісу України прийнято рішення про проведення наступного року змагань вже в усіх вікових категоріях: 10, 12, 14, 16 років. Поєдинки старших проходитимуть за календарем Європейської федерації, де нараховуватимуть очки. А молодших опікатиме ФТУ. Турнір відбуватиметься під однією назвою, емблемою, але на різних базах Києва. Це робитиметься з метою розширення кількості учасників. А фінали, зрозуміло, гратимуть на одній арені. Мріємо про велике і яскраве тенісне свято молоді...

Німці готуються серйозно

Днями до мене зателефонував відомий німецький футбольний оглядач Карл-Хайнц Хайман. Поцікавився результатами чергового туру українського чемпіонату. І, звичайно, захотів дізнатися все про фінальний кубковий матч між «Шахтарем» і «Дніпром».

А я в свою чергу попросив колегу розповісти про останні новини з табору збірної Німеччини. Виявляється, вона вже почала підготовку. Берті Фогтс запросив до тренувального центру під Франкфуртом-на-Майні 27 футболістів. Там вони й працюють в очікуванні 7 червня, коли зіграють у Києві проти української національної команди. Це й не дивно, бо київський поєдинок розцінюється як вирішальний у дев'ятій європейській відбірковій групі.

Як би там не було, а наша збірна поки що зберігає лідируючу позицію, випереджаючи німців на очко. Щоправда, український колектив, як відомо, провів на дві зустрічі більше. Але факт його лідерства залишається фактом. І для того, щоб змінити турнірне становище, німецький команді треба принаймні виграти на полі НСК «Олімпійський» у столиці України. Немає питань, зробити це їй цілком до снаги. Однак і ми сподіваємося на високу самовіддачу наших футболістів. Мріємо про те, що вони постараються засмутити гостей.

Та повернімося до інформації, якою поділився пан Хайман. У німецькому тренувальному таборі сьогодні перебувають такі гравці: **воротарі** — Олівер Кан («Баварія»), Штефан Клос («Боруссія», Дортмунд), Андреас Кег... («Олімпік», Франція), Єнс ...манн («Шальке-04»); **захисники** — Юрген Колер, Штефан Ройтер, Маттіас Заммер («Боруссія», Дортмунд), Томас Хемлер, Маркус Баббель («Баварія»), Томас Лінке («Шальке-04»), Єнс Новотний, Крістіан Вернс («Байєр»); **півзахисники** — Андреас Меллер, Йорг Хайнріх («Боруссія», Дортмунд), Мехмет Шоль, Маріо Баслер, Крістіан Циге («Баварія»), Дітер Айльтс («Вердер»), Маттіас Хагнер («Штутгарт»), Єнс Єреміс («Мюнхен-1860»), Міхаель Тарант («Карлсруе»), Даріуш Вош («Бохум»); **нападаючі** — Юрген Клінсманн (Баварія»), Ульф Кірстен («Байєр»), Шон Данді («Карлсруе»), Олівер Бірхофф («Удінезе», Італія), Фреді Бобич («Штутгарт»).

А в Києві вже почали продавати квитки на матч 7 червня. На НСК «Олімпійський» очікується аншлаг.

В. Б.

На знімку: епізод матчу в Бремені — у боротьбі за м'яч Віктор Скрипник (ліворуч) та Олівер Бірхофф.

Еверест підкорила австралійка

Бріджит Мюїр стала першою в Австралії жінкою, яка піднялася на вершину Евересту. Підкорити найвищу гору у світі їй пощастило лише із п'ятої спроби. Разом з нею у престижному клубі підкорювачів Евересту, що нараховує нині вже більш як 700 членів, і її чоловік Джон, який встановив австралійський прапор на позначці 8848 метрів дев'ять років тому.

Бріджит також єдина австралійка, яка побувала на найвищих вершинах усіх частин світу — у Північній Америці на горі Маккінлі, в Африці на Кіліманджаро, у Європі на Ельбрусі, в Антарктиді на Вінсоні та в Австралії на Костюшко.

Інформація про діяльність ТОВ «Мрія-І» за 1996 рік

Найменування емітента	ТОВ «Мрія-І»
Код ЕГРПОУ	19034390
№ свідоцтва про державну реєстрацію товариства і дата видачі свідоцтва	№ 01474 від 06.08.1996 р.
Місцезнаходження	Київ,вул. Дехтярівська, 38—44
Телефон	219-49-41
Телефакс	219-49-41
Основні види діяльності	торгівля нафтопродуктами
Кількість акціонерів	2
Кількість власників облігацій	3
Чисельність працівників	82
Найменування і місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери ТОВ	«Мрія-І»
Найменування місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати дохід за його цінними паперами	ТОВ «Мрія-І»
Дата і термін виплати дивідендів, якщо вони будуть виплачуватися	один раз на рік з 20.03 по 20.04

І. Характеристика емітента

1.1. Фірмове найменування та місцезнаходження підприємства.

ТОВ «Мрія-І» 254119, Україна, Київ, вул. Дехтярівська, 38—44, тел. /факс 219-49-41.

1.2. Дата заснування.

Підприємство «Мрія-І» зареєстроване виконавчим комітетом Шевченківської ради народних депутатів Києва 28.02.95 р., свідоцтво № 19034390 р/р 468748 в АКБ «Мрія», МФО 321767.

1.3. Предмет діяльності.

Предмет діяльності підприємства: торгівля, в т. ч. оптова, за зразками, роздрібна торгівля, торгівля паливно-мастильними матеріалами (бензином, маслами дизпаливом, тосолом), та інше, не заборонене чинним законодавством.

1.4. Звіт про статутний фонд.

Статутний фонд підприємства становить 411562 (чотириста одинадцять тисяч п'ятсот шістдесят дві) гривні.

В рахунок своїх вкладів засновники внесли грошові кошти та матеріальні цінності у повному обсязі, що знаходить підтвердження у первинних бухгалтерських та банківських документах.

Засновниками підприємства є громадяни України:

Лук'янчиков Д. А., Головатюк О. Л.

1.5. Чисельність службовців — 82 особи.

1.6. Основні професійні дані керівних працівників.

Генеральний директор підприємства — Чепара Василь Дмитрович, 1940 р. народження, освіта — вища, 1969 р. закінчив Львівський політехнічний інститут, інженер-електрик, у 1979 р. закінчив цей самий інститут за спеціальністю інженер-економіст. Виробничий стаж — 38 років, із 1995 р. працює в комерції.

Головний бухгалтер — Несіна Олена Сергіївна, 1957 р. народження, освіта — середня спеціальна: 1978 р. закінчила Київський технікум радянської торгівлі, бухгалтер. З 1974 р. працює за спеціальністю. Виробничий стаж — 21 рік.

ІІ. Опис ділової активності емітента

Основні фінансові показники

(в тис. грн.)

Показник	Рік звітний	Рік попередній
1. Виручка (валовий дохід) від реалізації продукції за мінусом державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	14716	13721,7
2. Балансовий прибуток	95,6	139
3. Всього по активах балансу	13010,5	3995,9
4. Всього зобов'язань	7969,9	2090,3
5. Статутний фонд	411,6	411,6
6. Нерозподілений прибуток	—	—

За кордоном є спадок. Можливо, для Вас...

Укрін'юрколегія

(252034, Київ, вул. Золотоворітська, 2-а) у справах про спадщину розшукує родичів

Померлих в Канаді:

Василя Чиркуна.

Івана Лукінчука, а саме племінників, племінниць та їх низхідних, його матері Марії Плахта, яка народилася в селі Вовчківці Івано-Франківської області в 1889 році.

Йосипа Липка, родичі якого, можливо, проживають в Україні.

Джека Кошеланик.

Миколи Будз, який залишив в Україні братів, сестер і племінників.

Альбетіни Зральскі, романо-католички.

Ганни Бойко, котра народилася приблизно 1916 року, родичі якої проживають в Україні.

Макса Чікофскі (Максима Чіковського, Чайковського), родичі якого проживають в Україні.

Йосипа Гавалко (Хавалко), який народився в Україні (можливо, в західних її областях) 1916 року. Залишив в Україні дружину і, можливо, дітей.

Померлої в Австрії:

Ольги-Саломеї Калтер, у дівоцтві Герц (Герз), котра народилася 1893 року в Жешуві, батьком якої був Емануель Герц, а матір'ю — Сідонія Роттер, які взяли шлюб у Львові.

Померлих в США:

Пегі Рудін (Рудина), вона ж Ліліан Фокс Рудін (Рудина).

Сергія Мілевича, який народився 1914 року в Томашові Любельському, Польща, батько — Андрій Мілевич, а матір —Ксенія Маркевич.

Двоюрідних братів чи сестер або їх низхідних **Рози Рахлін,** котра народилася в 1901 чи 1907 роках вірогідно в н/п Клинці, Україна, батьком якої був Хаїм (він же Гіман) Рахлін (він же Драклер, Драхлер), що народився в Києві чи Клинцях 1880 року, а матір'ю —Фріда, в дівоцтві Трагер, що народилася 1881 року в Клинцях.

Міллдред і Бернарда Зельцер, батько яких, Якоб Зельцер, народився 1889 року в Одесі, а мати Беся, в дівоцтві Бісков (Бескоф, Бікоф), народилася 1890 року в Києві.

Рози Моріасин (Маріасон, Мар'ясон), батько якої Гаррі (Герш, Гершл, Григорій) народився 1882 року в н/п Могилів.

Христини Абразевич, котра народилася в Нью-Йорку, батьками якої були Михайло (Майкл) Траш (Труш, Труст), а матір'ю Софія Тімков (Тимків), що емігрували до США в 1910 році.

Євгенії Гале, відомої як Євгенія Анатоліївна Миронова, котра народилася в Харкові 1908 року.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Укрін'юрколегію: Київ-34, вул. Золотоворітська, 2-а, тел. (044) 224-16-67, факс (044) 229-28-35.

Арбітражний суд Івано-Франківської області (м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) за позовом Калуської державної податкової адміністрації порушив справи про банкрутство:

1. Малого приватного підприємства «Надія» (Івано-Франківська обл., Калуський р-н, с. Новиця, р/р 468663 у Калуському відділенні «Агропромбанку»), справа № 106/5;

2. Малого підприємства «Берест» (Івано-Франківська обл., Калуський р-н, с. Голинь, р/р 468401 у Калуському відділенні «Агропромбанку»), справа № 105/5;

3. Малого підприємства «Урожай» (Івано-Франківська обл., Калуський р-н, с. Боднарів, р/р 467305 у Калуському відділенні «Агропромбанку»), справа № 104/5.

Майнові вимоги кредиторів подавати до Івано-Франківського обласного арбітражного суду в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 в) за позовом ДПА в Шевченківському районі м. Києва порушив справи про банкрутство:

1. № 15176, підприємства «Український національний дім «Селенгу», вулиця Світлицького, 20-35, р/р 1467944 в АКБ «Геосантріс».

2. Товариства з обмеженою відповідальністю «КЛИД», пров. Червоногвардійський,8, р/р 1467343 в Шевченківському відділенні «Промінвестбанку» України.

3. Товариства з обмеженою відповідальністю «АНІС-ЛТД», вул. Бердичівська,1, р/р 467658 в головному відділенні «Промінвестбанку» України.

4. Закритого Акціонерного Товариства «Українська Холдінгова компанія», вул. Тургенівська,38, р/р 467491 в АБ «АТЕК».

5. Товариства з обмеженою відповідальністю «ВАСА», вул. Студентська,5А, р/р33467920 у 3 відділенні «Градобанку».

6. Торгово-промислової компанії «ЦИРКОН», вул. Воровського,4, р/р 1467134 АБ «Інко» м. Вишгорода.

Метою цього оголошення є виявлення всіх кредиторів та можливих санаторів в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Крыма (г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дела о банкротстве:

частного малого предприятия «Мотор» (Керчь, ул. Центральная, 49, кв. 4; р/с 001468537 в Керченском отд. УСБ); дело № 580-8;

частного малого предприятия «Авача» (Керчь, ул. Горького, 23, кв. 4; р/с 002468305 в АПБ г. Керчи); дело № 771-5;

малого предприятия «Ориентир» (Керчь, а/я 73; р/с 000468211 в Проминвестбанке г. Керчи); дело № 1082-1;

малого предприятия «Сантехмонтаж» (Керчь, ул. Буденного, Кировские очистительные сооружения; р/с 000468509 в УСБ г. Керчи); дело № 1084-1;

малого частного предприятия «Людмила» (Керчь, ул. Гагарина, 32; р/с 001468128 в Агропромбанке г. Керчи); дело № 1083-1;

ООО фирмы «Молодая гвардия» (Керчь, ул. Мирошника, 1-б; р/с 467634 в КФ «Відродження» код ОКПО 20741193); дело № 938-8;

ООО «Страховая компания «Славия-Боспор» (Керчь, пер. Кооперативный, 3/5; р/с 467515 в Агропромбанке г. Керчи), дело № 1206-8.

Письменные заявления с имущественными требованиями к должникам принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Києва за заявою АТ «Укрліфт» порушив справу про банкрутство акціонерного банку «Оболонь».

Кредиторам та санаторам подавати заяви з майновими вимогами у місячний термін від дня публікації цього оголошення до Арбітражного суду Києва за адресою:

252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в.

Державна податкова адміністрація в Орджонікідзевському районі м. Харкова повідомляє, що арбітражний суд в Харківській області порушив справу про банкрутство № В — 1876/7-73 від 09.04.1997 р. про визнання банкрутом ПП «Кхан» (м. Харків, вул. Миру, 104, кв. 47, р/р 1468410 в АКБ «Меркурій»).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймає Арбітражний суд у місячний термін з дня опублікування за адресою: м. Харків, вул. Сумська, 64.

Арбітражний суд м. Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 в) за заявою Державної податкової адміністрації у Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 14/130 про визнання АТСК «Інкомрезерв» банкрутом (юридична адреса: Київ, вул. Генераторна, 4; розрахунковий рахунок 000467394, валютний рахунок у доларах 010137067, валютний рахунок у марках 480137367).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 в) за заявою Державної податкової адміністрації у Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 4/110 про визнання МП «Макта» банкрутом (юридична адреса: Київ, вул. Сімферопольська, 19, кв. 7; розрахунковий рахунок 1468794 у Дарницькому відділенні Укрсоцбанку, МФО 322023).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 в) за заявою Державної податкової адміністрації у Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 4/112 про визнання СП «Амфілада» банкрутом (юридична адреса: Київ, вул. Зрошувальна, 7; розрахунковий рахунок 467166, валютний рахунок 450701001048 у Київському Головному управлінні Промінвестбанку, МФО 321206).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ОАО «КоммерцИнвестТехнологии» сообщает о своей ликвидации, претензии принимаются в течение двух месяцев.

АОЗТ «КорпПриватПомощь» сообщает о своей ликвидации, претензии принимаются в течение двух месяцев.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дела о банкротстве:

1. Совместного украинско-российского предприятия промышленно-финансовой компании «Росукрресурс» в форме общества с ограниченной ответственностью (340050, Донецк, ул. Университетская, 34/41, расчетный счет 467207 в Краснолиманском отделении АК Проминвестбанка Украины, МФО 335612), дело № 26-1-5Б.

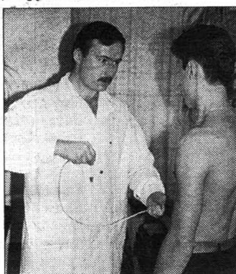
2. Фирмы «Грани» — общества с ограниченной ответственностью (340015, Донецк, пр. Ватутина, 71, расчетный счет 4467314 в Донецком региональном управлении АБ «Проминвестбанк» Донецка, МФО 334653), дело №5/2-7Б.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Сергій ФЕДОРЕНКО, директор профілактично-оздоровчого центру «ФЕСКО»

«Зуб Дракона», або Дещо про геопатогенні зони

Ваше здоров'я

З давніх-давен люди знали про загадкові ділянки землі, від тривалого перебування на яких усе живе почувалося недобре. В таких місцях, приміром, росли не дерева, а покручі. Багато фахівців шукали пояснень цьому загадковому явищу. Німецький вчений Е. Хартман у результаті досліджень дійшов висновку, що Земля оперезана, немов паралелями і меридіанами, силовими енергетичними лініями з патогенним випромінюванням землі. На їх перетині виникають вихрові енергетичні потоки, з якими саме пов'язана згубна дія цих місць.

Небезпечні властивості мають і тектонічні тріщини, розломи в глибинах землі, підземні течії води, перетин яких з лініями сітки Хартмана збільшує їх негативний вплив. У Китаї, звідки походить теорія про геопатогенні зони, такі місця називають «зубом Дракона».

Відомий онколог Й. Іссельс вважає, що більшість онкологічних хворих проводили багато часу в геопатогенних зонах (ГПЗ). Доктор Й. А. Копп із Швейцарії обстежив понад тисячу осіб, які скаржилися на безсоння, і виявив, що більшість з них спала там, де інтенсивність земного випромінення значно вища. Французький професор Луї Тюрен дійшов висновку, що людина повинна спати вздовж силових ліній головою на північ. У цьому я переконався на власному досвіді. Більшість обстежених хворих на астму, хронічний бронхіт, артрит, онкологічні хвороби, психічні розлади спали або довгий час працювали в геопатогенних зонах, котрі порушували енергобаланс організму, обмінні процеси, сприяли появі і загостренню різних захворювань.

Після вчасного залишення патогенної зони (перестановки ліжка, зміни робочого місця) стан людей поліпшується, хворі одужують значно швидше.

Геопатогенні зони можна визначати за допомогою спеціальних рамок, що їх використовували так звані лозоходці ще в сиву давнину для пошуків підземних течій, покладів тощо.

Мені для цього добре служать спеціальні маятники, що, обертаючись під час обстеження, покажуть реакцію організму на перебування в ГПЗ. Можна використати обручку або швацьку голку, закріпивши їх на нитці, і, не кваплячись, пройти кімнатою. Обертаючись, ваш пристрій зафіксує несприятливе місце.

Лінії Хартмана проходять з півночі на південь з інтервалом 2 м, зі сходу на захід — 2,5 м. Між ними лишається чисте поле 5 квадратних метрів. Цю площу і слід використати для спальні чи робочого місця. Якщо меблі переставити неможливо, слід покласти під ліжко мармурові пластини 20 х 30 см, янтар або кільце з мідного дроту (діаметром 2,5 мм, завдовжки 104 см) для зменшення впливу ГПЗ. Але все-таки краще спати і працювати в чистому місці.

Згубну зону можна розпізнати й за деякими іншими ознаками: кішка дуже неспокійно поводиться в ГПЗ, а собаки, мурахи її полюбляють.

До речі, в давнину саме так вибирали місце для житла.

У багатьох країнах і нині не будують оселі без консультації фахівця з радіостезії. На ділянках автострад, що перетинаються небезпечними зонами, встановлюють застережні знаки.

Особливо небажаний вплив ГПЗ на організм, ослаблений внаслідок дії середовища, забрудненого радіонуклідами. Тому, якщо виникла підозра, що «зуб Дракона» розташований у вашій кімнаті, слід подбати про своє здоров'я, врахувавши ці рекомендації.

Якщо батько хвороби невідомий, то мати її — харчування

Саме так вважали фахівці в галузі здоров'я ще в давні часи. Люди завжди шукали відповіді на запитання: коли і скільки, в якому поєднанні їсти й пити, які продукти найбільш корисні. Нині науці відомо багато аспектів харчування, але немає стрункої методики, яка враховувала б кліматичні, екологічні особливості, спадкові властивості, матеріальні умови людей. Тому, спираючися на дослідження відомих у цій галузі вчених Г. Шелтона, Н. Уокера, І. Митрова, Д. Джарвіса та власний досвід, пропоную кілька рекомендацій.

Здоров'я людини значною мірою залежить від рівноваги в організмі 44 елементів, що беруть участь у його будові, тому їжа має бути максимально різноманітною і складатися на одну п'яту частину з білка (м'ясо, риба, горіхи, насіння, квасоля), на одну п'яту — із жиру, крохмалю й цукру (м'ясо, сири, зерна злакових, мед, картопля, горох, борошно). Три п'яті частини їжі повинні становити овочі та фрукти, ліпше сирі.

Щоб біологічно правильно поєднувати різну за складом їжу, слід дотримуватися таких правил. Вживати один вид білка на один прийом і їсти перед крохмалем. Не вживати білок разом із фруктами та цукром. Не поєднувати фрукти із крохмалем. Правильний спосіб такий:

1. Салат з овочів без хліба, заправлений олією, трохи присолений.
2. Печена або варена їжа.
3. Хліб, рис, картопля — на десерт.
4. Фрукти — за дві години до або після їжі.

Не треба запивати їжу водою, особливо холодною. Холодні напої сповільнюють дію пепсину, що впливає на засвоєння білків.

Крім того, їжа має вміщувати амінокислоти.

Важлива біологічна цінність жирів, особливо ненасичених. Вони містять вітаміни А, Є, Д, К і є джерелом тепла та енергії. Але тим, хто бажає схуднути, слід обмежити вживання жирів та цукру.

Якщо ви полюбляєте яєшню, то пам'ятайте: жовток яйця має холестеринові жири в концентрованому вигляді. Тому вживати їх слід не більш як чотири на тиждень.

Дехто не знає, що після трьох—п'яти років у дітей припиняють роботу залози, що виробляють фермент, необхідний для засвоєння молока, і воно з корисного перетворюється на шкідливе та сприяє утворенню слизу, котрий нагромаджується в легенях, гортані, системі травлення, є причиною багатьох запальних захворювань. Тож слід віддати перевагу кисломолочним продуктам.

Одна з поширених причин порушень у системі травлення — вживання гарячих продуктів. Їжу треба добре пережовувати.

І ще порада — від обіду потрібно отримувати максимум задоволення, не дивитися в цей час телепрограму, не читати газету або вирішувати якісь справи. Не забувайте: головне — не переїдати.

У денному раціоні можна розподілити кількість продуктів так: 25 відсотків — сніданок, 50 — обід і 25 відсотків — вечеря. Обов'язково щоденно вживайте овочеві або фруктові соки для вітамінізації, регулювання кислотного балансу в організмі, мед 1—2 чайні ложки, чаї із цілющих трав.

Тим, хто покине нездорові звички та поєднає правильне харчування з регулярними фізичними вправами, повноцінним відпочинком, життя подарує додаткові роки, не зіпсовані хворобами.

Бровари
Київської області.

Рояль у кущах

Ще одне досягнення науки перетворилося на глобальне зло

Двоє молодих канадців наклали на себе руки в номері готелю в Торонто. Самогубство, навіть парне, явище, на жаль, поширене. Але навіть поліцейські були здивовані, коли прочитали передсмертну записку. В ній було повідомлено, що майбутні самогубці познайомилися саме з цією метою через глобальну комп'ютерну мережу Інтернет. Там само вони знайшли інформацію про найефективнішу й найбезболіснішу отруту. «На відміну від розповсюдження через Інтернет порнографії та матеріалів, що розпалюють расову, національну чи іншу ворожнечу, самогубство не є кримінальним злочином», —оговтавшись, заявила поліція і обмежилася тим, що склала протокол. Тим часом Інтернет засипаний інформацією таких угруповань, як «Арійські наці» чи «Лицарі Ку-клус-клану». Або ж порнографією, до якої має доступ будь-який школяр, знайомий з абеткою. Інтернет — мережа інтернаціональна: поліція чи законодавство однієї окремо взятої країни тут безсилі.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Рай для сигаромана

У й без того облаштованій американській столиці з'явився райський куточок для тих, хто не відчуває браку коштів і любить побавитися гарною сигарою. «Гранд Гавана рум» — ексклюзивний клуб для багатих і знаменитих людей, таких як Арнольд Шварценеггер чи Джек Ніколсон. Вступний внесок члена клубу — 2 тисячі доларів і 150 — місяця. «Ми для тих, хто серйозно ставиться до куріння сигар, — зауважив віце-президент закладу. — Йдеться про особливі смаки, запахи, про особливий ритуал і особливе відчуття товариськості». Серед інших тут пропонують сигари «Опус Х», невелика коробка котрих коштує 300—380 доларів. З великою гордістю керівництво продемонструвало журналістам рідкісний сорт «Партагас, 150-а річниця Подвійне А» для істинних знавців, які раді придбати коробочку за скромними клубними цінами — 1800 доларів.

Підступно ефективні пігулки від облисіння

На відміну від «Рогейну», який допіру в світі вважали найефективнішим і який двічі на день треба було втирати в голову, новий засіб «Пропепсія», створений американськими вченими, доступний у формі звичайної таблетки. Але в новітньої чудодійної пігулки є один істотний побічний ефект: вона знижує статеву активність. Цей нюанс виявлено у двох відсотків пацієнтів, що брали участь у дослідженнях. Що й казати, дилема серйозна. Тим часом фахівці тріумфують: нині від облисіння страждають понад 35 мільйонів американців, серед яких чимало тих, кому побічний ефект уже нічим принциповим не загрожує.

Запитуєте — відповідаємо

Від «Археології» до «Електронного моделювання»

Подайте, будь ласка, інформацію про українські видання, що публікують науково-технічні роботи.

Н. МАДИКА.

Красноград
Харківської області.

З цим питанням ми звернулися до Міністерства інформації. Як повідомили там, левова частка таких видань виходить у системі Національної академії наук України. Академія люб'язно надала перелік 63 журналів найрізноманітнішої тематики: від «Археології» до «Космічної науки і технології». Періодичність різна: 12, 4 і 6 разів на рік, останнє найчастіше. Серед загальнотематичних видань можна назвати «Вісник Національної академії наук України» і «Доповіді Національної академії наук України». Поміж тематики, яка цікавить вас, — «Кінематика й фізика небесних тіл», «Металофізика та новітні технології», «Прикладна механіка», «Технічна електродинаміка», «Фізико-хімічна механіка матеріалів». Список, звичайно, неповний. Кожне видання можна знайти за адресою відповідного інституту. На жаль, матеріальне становище цих журналів нині надзвичайно тяжке. Іноді вони не витримують періодичності. Три цього року ще не видали жодного числа, не тому що нема інформації, а тому, що нема грошей. Втім, жодне з них не варто називати мертвою журнальною душею, бо, як зазначають фахівці: коли закриваєш журнал — треба закривати й інститут, який без видання працює мовби вхолосту. В світлі указу Президента «Про державну економічну підтримку вітчизняних друкованих ЗМІ» Мінінформації, виконуючи доручення Кабміну, надіслало до НАНУ лист з проханням визначитися, які (лише) два з 63 цілком профільних видань претендуватимуть на цю підтримку. А що наукові видання ніколи не приносили прибутків, а виходить за щось треба, то вчені й за це вдячні.

Людмила ІВАНЕНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі і понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 280663.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311094.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.